

Пеппі Довгапанчоха

Астрід Ліндгрен

ПЕППІ ДОВГАПАНЧОХА

(пер. О.Сенюк)

Повість (дитяча)

ПЕППІ ОСЕЛЯЄТЬСЯ У ВІЛЛІ "ХОВАНКА"

На околиці малесенького містечка в старий, занедбаний садок, у садку стоїть старий будиночок, а в ньому мешкає Пеппі Довгапанчоха. Їй дев'ять років, і мешкає вона там сама-самісінька. Нема в неї ані мами, ані тата. І, власне, це їй добре, бо ніхто їй не каже йти спати саме тоді, коли в найбільшому розпалі гра, і ніхто не силує пити риб'ячий жир, коли хочеться з'їсти цукерок.

Колись у Пеппі був тато, і вона його страх як любила, і мама, звичайно, теж була, але так давно, що Пеппі не пам'ятає її. Мама померла ще тоді, як Пеппі була маленька, лежала в колисці й так верещала, що ніхто не міг витримати того вереску. Пеппі гадає, що її мама тепер на небі й дивиться на свою доню крізь дірочку. Тому вона часто махає мамі рукою і каже:

— Не бійся! Я не пропаду!

Тата свого Пеппі ще не забула. Він був капітаном і плавав по широкому морі. Пеппі теж плавала разом з ним, аж поки одного разу під час бурі велика хвиля забрала його з палуби, і він зник. Але Пеппі була впевнена, що колись він повернеться. Вона не вірила, що тато втонув. Вона вважала, що він поплив на острів, де живе повно негрів, став їхнім королем і тепер ходить собі серед них із золотою короною на голові.

— Моя мама — ангел, а мій тато — негритянський король! Не всі діти мають таких гарних батьків, — любила похвалитися Пеппі. — А тільки-но мій тато збудує корабель, він припливе по мене, і я стану негритянською принцесою. Гей-гоп, ото буде життя!

Тато купив цей будиночок у садку дуже давно. Він хотів оселитися тут із Пеппі, коли вже постаріється і не зможе більше плавати. Та сталося лихо, його забрала хвиля і, щоб дочекатись, поки він повернеться, Пеппі подалася просто додому, до вілли "Хованка". Так звався цей будиночок у садку. Він чекав на Пеппі — прибраний, умебльований. Одного теплого літнього вечора Пеппі попрощалася з матросами на татовому кораблі. Всі вони дуже любили її, і Пеппі також їх дуже любила.

— Бувайте, хлопці! — сказала Пеппі і всіх по черзі поцілувала в чоло. — Не бійтеся за мене. Я не пропаду.

З корабля вона взяла дві речі: мавпеня, що звався паном Нільсоном — його Пеппі подарував тато, — і велику торбу, повну золотих монет. Матроси стояли біля поруччя й дивилися вслід Пеппі, поки її було видно. А вона йшла, не озираючись, і несла під пахвою пана Нільсона, а в руці — торбу.

— Дивна дитина! — сказав один матрос, коли Пеппі зникла вдалині, і втер сльозу.

Він казав правду. Пеппі була дуже дивна дитина. А найдивніше в неї те, що вона була напрочуд дужа. Така неймовірно дужа, що жоден поліцай на світі не зрівнявся б із нею силою. Вона могла б підняти навіть коня, якби захотіла. І Пеппі таки підіймала коня. Вона мала власного коня — купила його за одну з своїх золотих монет того самого дня, як прибула додому, до вілли "Хованка", їй завжди хотілося мати коня. І от тепер він оселився в неї на веранді. Та коли, бувало, Пеппі розташовувалась там випити після обіду кави, то безцеремонне виносила коня в садок.

Поряд із віллою "Хованка" був інший садок та інший будинок. Там жили тато, мама і двоє гарненьких дітей — хлопчик і дівчинка. Хлопчика звали Томмі, а дівчинку — Анніка. Обоє вони були дуже чемні, гарно виховані й слухняні. Томмі ніколи не кусав нігтів і завжди робив те, що загадувала мама. Анніка не вередувала, коли їй чогось не давали, і завжди була, мов лялька, у своїх гарно випрасуваних ситцевих сукенках, яких ніколи не бруднила. Томмі й Анніка мирно гралися в своєму садку, але часто їм хотілося мати якихось друзів, і тоді, коли Пеппі плавала з татом по морях, вони інколи вилазили на огорожу, що відділяла їхню садибу від вілли "Хованка", й казали:

— Як погано, що в цьому будинку ніхто не живе. Хай би тут оселилася якась родина з дітьми!

Того лагідного надвечір'я, коли Пеппі вперше переступила поріг вілли "Хованка", Томмі й Анніки не було вдома. Вони поїхали на тиждень до своєї бабусі, а тому й гадки не мали, що в сусідньому будинку хтось оселився. Навіть коли вони, повернувшись додому, стояли біля своєї хвіртки й дивилися на вулицю, то все ще не знали, що тепер у них так близько з'явилась товаришка і їм буде з ким гратися. Вони стояли, розмірковуючи, який їм сьогодні випаде день: чи приємний, коли є чим розважитись, чи нудний, коли ніщо не спадає на думку, аж тут раптом відчинилася хвіртка з вілли "Хованка" і з неї вийшла чудна дівчинка. Томмі й Анніка зроду такої не бачили. Це вийшла на ранкову прогулянку Пеппі Довгапанчоха.

Ось який вона мала вигляд: морквяного кольору волосся, заплетене в дві цупкі кіски, що стирчали, мов палички, ніс картоплинкою, весь поцяткований ластовинням, великий рот із білими здоровими зубами. А вбрана вона була просто-таки химерно. Пеппі сама пошила собі сукенку. Сукенка мала бути блакитною, та блакитної матерії не вистачило, тому Пеппі в кількох місцях подоточувала червоні клапті. На довгі, худі ноги вона понатягала довгі панчохи — одну руду, Другу чорну, а чорні черевики були рівно вдвічі довші за її ступні. Ці черевики тато купив дівчинці на виріст у Південній Америці, і ніяких інших черевиків вона не хотіла носити.

Та найдужче вразило Томмі й Анніку те, що на плечі в дівчинки сиділо мавпеня. Воно було одягнене в сині штанці, жовту курточку й білий солом'яний брилик.

Пеппі рушила вулицею, однією ногою ступаючи по тротуару, а другою — по риштаку. Томмі й Анніка не зводили з неї очей, поки їй було видно. За якийсь час Пеппі повернулася назад. Тепер вона вже йшла задки — щоб не тратити сили, обертаючись зайвий раз. Дійшовши до хвіртки Томмі й Анніки, Пеппі стала. Діти мовчки дивилися одне на одне. Нарешті Томмі спитав:

— Чого ти йдеш задки?

— Чого я йду задки? — перепитала Пеппі. — Хіба ми живемо не у вільній державі? Хіба не можна ходити так, як кому хочеться? А крім того, я тобі скажу, що в Єгипті всі люди так ходять, і ні для кого це не дивина.

— А звідки ти знаєш? — спитав Томмі. — Ти ж не була в Єгипті.

— Я не була в Єгипті? Овва! Затям собі: я була скрізь, об'їздила цілий світ і бачила ще й не такі дивовижі! Цікаво, щоб ти сказав, коли б я пройшла вулицею на руках, як ходять усі в Індії!

— Все це ти набрехала, — сказав Томмі.

Пеппі хвилину подумала.

— Так, набрехала, — сумно сказала вона.

— Брехати негарно, — мовила Анніка, що нарешті зважилась розтулити рота.

— Так, брехати дуже негарно, — погодилась Пеппі ще сумніше. — Але я часом забуваю це, розумієш? Та чи можна вимагати від дівчинки, в якої мама ангел, а тато — негритянський король і яка сама ціле своє життя плавала по морях, щоб вона завжди казала правду? До того ж, — додала Пеппі, і їй всіяне ластовинням личко засіяло, — можу вас запевнити, що в Конго нема жодної людини, яка б казала правду. Там тільки те й роблять, що брешуть. Починають о сьомій ранку і так аж до заходу сонця. Тож коли я, бува, ненароком збрешу, вибачте мені, бо я надто довго жила в Конго. Але ж ми однаково можемо бути друзями, га?

— Певне! — сказав Томмі і раптом відчув, що сьогодні їм не буде нудно.

— Чому б вам не поснідати в мене? — запитала Пеппі.

— О, а й справді, — зрадів Томмі, — чому б нам не поснідати в тебе? Ходімо!

— Авжеж, — мовила Анніка. — Ходімо, швиденько!

— Але спершу треба відрекомендувати вас панові Нільсону, — сказала Пеппі.

Мавпа зняла брилика й чемно вклонилася. Діти поминули хвіртку, що ледве трималася на завісах, і рушили стежечкою, посипаною жорствою та обсадженою старими, замшілими деревами, — мабуть, по них добре було лазити, — до вілли "Хованка" й піднялися на веранду. Там стояв кінь і їв овес із супової миски.

— Отакої! Чого це кінь стоїть на веранді? — здивувався Томмі. Він досі знав, що коні стоять у стайні.

— Та бачиш, — заклопотано сказала Пеппі, — в кухні він тільки заважав, а в вітальні йому не подобається.

Томмі й Анніка поплескали коня по спині й зайшли до будинку. Там була і кухня, і вітальня, і спальня. Але, видно, Пеппі цього тижня забула, що в п'ятницю треба прибрати дім. Томмі й Анніка сторожко озиралися навколо: може, десь у кутку сидить негритянський король? Бо вони ще зроду не бачили негритянського короля. Проте ніде не видно було ні батька, ні матері Пеппі. І Анніка несміливо запитала:

— Ти тут живеш зовсім сама?

— Звісно, ні! — сказала Пеппі. — Пан Нільсон і кінь також живуть зі мною.

— А твої тато й мама хіба не живуть тут?

— Ні, більше ніхто не живе, — радісно сказала Пеппі.

— А хто ж тобі каже, коли ввечері йти спати і все інше? — запитала Анніка.

— Я сама, — відповіла Пеппі. — Спершу кажу лагідно, а коли не послухаю, кажу ще раз суворіше, а вже як і тоді не хочу слухатись, то даю собі ляпаса, розумієте?

Томмі й Анніка не дуже її зрозуміли, але подумали, що це, мабуть, добрий спосіб. Тим часом вони зайшли до кухні, і Пеппі сказала:

— Наколотим тіста-іста, спечемо млинця-линця на сніданок-данок-анок.

Тоді взяла троє яєць і підкинула їх високо вгору. Одне впало їй на голову, розбилося так, що жовтком залило очі. Але решту двоє вона таки спіймала в каструлю, де вони й потовклися.

— Я не раз чула, що жовток корисний для волосся, — мовила Пеппі, витираючись. — Ось побачите, як у мене почне рости волосся, аж тріщатиме. До речі, в Бразилії ніхто не вийде на вулицю, поки не намастить жовтком волосся. Зате там немає лисих. Правда, був колись один дід, що їв яйця замість мазити ними голову. І він таки справді полисів. Коли він виходив на вулицю, там зчинявся такий переполох, що доводилось викликати поліцію.

Розповідаючи про це, Пеппі спритно вибрала пальцями шкаралущу з каструлі. Тоді взяла щітку, що висіла на стіні, й заходилася колотити тісто так завзято, що аж бризки розліталися навкруги. Врешті вона вилила те, що лишилося, на сковороду. Коли млинець підпікся з одного боку, Пеппі підкинула його до стелі, він перевернувся в повітрі й знов упав у сковороду. А як млинець зовсім спікся, Пеппі кинула його через усю кухню просто в тарілку, що стояла на столі.

— Їжте! — гукнула вона. — Швидше їжте, поки млинець гарячий!

Томмі й Анніка взялися до млинця. Він їм дуже смакував.

Після сніданку Пеппі запросила їх до вітальні. Там не було ніяких меблів, крім величезного комода з безліччю шухляд. Пеппі повідчиняла шухляди й почала показувати Томмі й Анніці свої скарби. Там були яєчка рідкісних птахів, незвичайні мушлі й камінці, гарні різьблені коробочки, чудові срібні люстерка, разки перлин і багато інших речей, що їх Пеппі з батьком накупували, поки їздили по світі... Пеппі дала своїм новим друзям подарунки на згадку. Томмі одержав кинджал з руків'ям, оздобленим перламутром, а Анніка — різьблену коробочку. В коробочці був перстень із зеленим камінцем.

— Тепер ідіть уже додому, — сказала Пеппі. — Щоб завтра могли знов прийти. Бо як ви не підете звідси, то не зможете прийти сюди. А шкода, якби ви не прийшли.

Томмі й Анніка погодилися з нею і рушили додому. Вони поминули коня, що з'їв уже весь свій овес, і вийшли на вулицю крізь хвіртку вілли "Хованка". Пан Нільсон махав їм услід бриликом.

ПЕППІ ВИШУКУЄ РЕЧІ І ВСТРЯЄ В БІЙКУ

Другого дня Анніка прокинулась дуже рано. Вона швидко зіскочила з ліжка й підійшла до брата.

— Вставай, Томмі! — сказала вона й поторсала його за руку. — Вставай і ходімо до

тієї чудної дівчинки у великих черевиках!

Томмі відразу прочумався.

— Я вві сні знав, що сьогодні нам буде весело, хоч не міг пригадати чому, — сказав він, стягаючи з себе піжаму.

Потім обоє кинулись до ванної кімнати. Вони вмилися, швидко, як ніколи, почистили зуби, мерщій одяглись і на годину раніше, ніж сподівалася їхня мати, з'їхали поруччям згори, сіли за стіл і заявили, що хочуть негайно випити свій шоколад.

— Що сталося? — спитала мати. — Куди ви так квапитеся?

— Ідемо до дівчинки, що оселилася в сусідньому будинку, — пояснив Томмі.

— І, може, будемо в неї цілий день, — додала Анніка.

Того ранку Пеппі якраз пекла тістечка з пахучим корінням. Вона замісила страшенно багато тіста й розкачувала його на підлозі.

— Бо ж бачиш, — пояснила вона своїй мавпочці, — на стільниці мало місця, а треба спекти щонайменше сотень п'ять тістечок.

Вона лежала на підлозі й качала тісто, аж гай шумів.

— Не ходи по тісті, пане Нільсон, — роздратовано сказала Пеппі саме тоді, як у двері подзвонили.

Пеппі кинулась відчиняти. Вона була вся біла з голови до ніг, наче мірошник, і коли радісно трясла Томмі й Анніку за руки, над ними знялася хмара борошняної куряви.

— Як гарно, що ви заглянули до мене, — мовила Пеппі і обтрусилася фартух, від якого знов знялася біла хмара.

Томмі й Анніка аж закашлялися від борошна.

— Що ти робиш? — запитав Томмі.

— Що я роблю? Коли скажу, що трушу сажу, такий хитрун, як ти, однаково мені не повірить. Сам бачиш — печу тістечка. Але скоро вже кінчаю. А ви тим часом посидьте на ящику з дровами.

Пеппі вміла швидко працювати, що є, те є! Томмі й Анніка сиділи на ящику з дровами й дивилися, як вона спритно ріже тісто, як кидає тістечка на дека, а дека — в піч. Їм майже здавалося, що вони сидять у кіно.

— Все, — нарешті сказала Пеппі, кинувши в піч останнє деко, і захряснула дверцята.

— Що тепер робитимемо? — запитав Томмі.

— Що ви робитимете, не знаю, — відповіла Пеппі, — але я не можу ледарювати. Я пошуко-вець, а всі пошуковці не мають ані хвилини вільної.

— Хто ти? — перепитала Анніка.

— Пошуковець.

— А що це означає? — спитав Томмі.

— Пошуковець — це той, хто дає всьому лад і вишукує речі, які лежать не там, де слід, — відповіла Пеппі, змітаючи на купку борошно, що розсипалося по підлозі. — На світі скрізь валяється повно речей, і треба ж їх комусь вишукувати. От пошуковець і вишукує їх.

— Яких речей? — запитала Анніка.

— О, яких завгодно, — відповіла Пеппі. — Грудок золота, страусових пер, здохлих пацюків, гайок тощо.

Томмі й Анніка вирішили, що це цікава робота, й також захотіли стати пошуковцями, хоч Томмі признався, що він краще хотів би знайти грудку золота, а не якусь гайку.

— Побачимо, що нам трапиться, — мовила Пеппі. — Завжди можна щось знайти. Але поспішаймо, щоб інші пошуковці не визбирали всіх золотих грудок.

І троє пошуковців подалися в дорогу. Вони вирішили спершу пошукати навколо будинків, бо Пеппі сказала, що найкращі речі завжди трапляються поблизу людського житла, хоч і серед лісу часом можна знайти гаєчку.

— Буває і таке, — додала вона. — Я згадала, як колись шукала речі у джунглях Борнео. І серед нетрів, де не ступала людська нога, я, знаєте, що знайшла? Справжнісіньку дерев'яну ногу, зовсім нову. Я її потім віддала одному дідові, що не мав ноги, і він сказав, що такої і за гроші не купиш.

Томмі й Анніка поглядали на Пеппі, щоб навчитися, як має поводитися справжній пошуковець. А Пеппі бігала від одного краю вулиці до другого, заслоняла долонею очі від сонця і придивлялася до всього. Часом вона ставала навколішки, просувала руку між штахетами й розчаровано казала:

— Дивно! Мені здалось якраз, наче я побачила грудку золота.

— А треба неодмінно брати все, що знайдеш? — запитала Анніка.

— Так, усе, що лежить на землі, — відповіла Пеппі.

Неподалік від них, просто на траві перед своєю віллою, спав старий чоловік.

— Бачите, він лежить на землі, — зраділа Пеппі. — І ми його знайшли. Ану берімо! Томмі й Анніка зовсім перелякалися.

— Ні, ні, Пеппі, не можна його брати! — сказав Томмі. — Та й що ми з ним зробимо?

— Що зробимо? Багато-що можна зробити. Наприклад, тримати в клітці замість кролика й годувати кульбабою. Та як ви не хочете, то про мене. Хоч шкода буде, коли його спопаде якийсь інший пошуковець.

Вони пішли далі. Раптом Пеппі крикнула на весь голос:

— Ну, такої знахідки в мене ще ніколи не було! — і вона витягла з трави іржаву бляшанку. — Оце здобич! Дивовижна здобич! Бляшанки не часто трапляються.

Томмі недовіжливо спитав:

— А навіщо нам вона?

— Та на все! — відповіла Пеппі. — По-перше, в неї можна класти тістечка, і тоді вона буде чудовою Бляшанкою-з-Тістечками. По-друге, можна не класти тістечок, і тоді вона буде Бляшанкою-Без-Тістечок. Це, звичайно, трохи гірше, але можна й так.

Пеппі оглянула бляшанку. Вона була справді дуже іржава і з діркою в дні.

— Мабуть, це буде Бляшанка-Без-Тістечок, — задумливо мовила Пеппі. — Але її можна натягти на голову і гратися в темну ніч.

Пеппі натягла бляшанку на голову й почала мандрувати в ній по кварталі, мов

пожежна вежа з залізним верхом, аж поки перечепилася через дротину і впала долілиць на дорогу. Бляшанка заторохтіла, вдарившись об землю.

— Ось бачите, — мовила Пеппі, стягаючи бляшанку. — Якби не вона, я впала б обличчям на землю і дуже забилася б.

— Так, але якби ти не натягла на голову бляшанки, то не перечепилася б через дротину, і... — почала Анніка.

Та не встигла вона доказати, як Пеппі знов радісно скрикнула й переможно підняла з землі шпульку без ниток.

— Мабуть, у мене сьогодні щасливий день, — мовила вона. — Знайти таку чудесну шпулечку! Крізь неї можна видимати бульки з мила, а ще можна носити її на шнурочку замість намиста! Я зараз піду додому й негайно надіну її.

Тієї миті біля однієї вілли відчинилася хвіртка і з неї вибіг хлопчик. Він, видно, був наляканий, і не диво, бо за ним слідом гналися п'ятеро хлопців. Вони відразу догнали малого, притиснули до штахет і гуртом почали штовхати й бити його. Хлопчик заплакав і звів руки, щоб затулити обличчя.

— Даймо йому, хлопці! — гукав найбільший із напасників. — Щоб і носа не потикав на нашу вулицю!

— О, це вони так молотять Вілле, — мовила Анніка. — От поганці!

— Це той капосний Бенгт. Він завжди б'ється, — сказав Томмі. — І які боягузи, п'ятеро проти одного!

Пеппі підійшла до Бенгта, ткнула його пальцем у спину й запитала:

— Стривайте-но, ви хочете зробити з малого Вілле котлету, що накинулися на нього всі п'ятеро?

Бенгт обернувся й побачив дівчинку, якої досі ніколи тут не зустрічав. Зухвалу незнайому дівчинку, що зважилася стати йому на заваді. Спершу він тільки вражено витріщився на неї, потім зневажливо скривився.

— Хлопці, чуєте, хлопці! — гукнув він. — Облиште Вілле й гляньте на це опудало. Такого ще світ не бачив!

Він ляснув себе по колінах і зареготав. Хлопці оточили Пеппі, всі, крім Вілле, що витер сльози й несміливо став біля Томмі.

— Ви коли бачили такі коси? Справжнісінька пожежа! А такі черевики? — не вгавав Бенгт. — Може, позичиш мені одного? Я хотів би трохи поплавати, а не маю човна!

Він схопив Пеппі за косу, але відразу відсмикнув руку й вигукнув:

— Ой, я попик собі пальці!

Усі п'ятеро хлопців загукали, підстрибуючи навколо Пеппі:

— Червона шапочка! Червона шапочка! А Пеппі стояла посеред кола і приязно всміхалася. Бенгт сподівався, що вона розсердиться, або почне плакати, або принаймні злякається. Побачивши, що слова не беруть Пеппі, він штовхнув її.

— Бачу, ти не дуже ввічливий з дівчатами, — мовила Пеппі.

Вона підняла його вгору своїми дужими руками, понесла до берези, що росла

неподалік, і перевісила через гілляку. Потім узяла другого хлопця й перевісила через іншу гілляку, третього посадила на стовп хвіртки, четвертого перекинула через огорожу, і він гепнув на грядку з квітками, а останнього розбишаку вмостила в малесенький іграшковий візочок, що стояв на вулиці. Пеппі, Томмі, Анніка й Вілле мовчки дивилися на хлопців, що аж поніміли з подиву. Врешті Пеппі сказала:

— Ви боягузи. Нападаєте п'ятеро на одного! Це підлість. Та ще й штовхаєте беззахисну дівчинку. Ганьба! Ходімо додому, — покликала вона Томмі й Анніку. Потім звернулася до Вілле:— Часом вони ще коли тебе зачеплять, скажи мені. — А Бенгтові, що й досі сидів на дереві і боявся ворухнутись, мовила:— Коли ти хочеш ще щось сказати про мої коси й мої черевики, то краще кажи тепер, поки я не пішла додому.

Але Бенгт не мав більше чого казати ні про черевики Пеппі, ні про її коси. Тому Пеппі взяла в одну руку знайдену бляшанку, а в другу шпульку від ниток і пішла додому разом з Томмі й Аннікою.

Вже в садку біля свого будинку Пеппі сказала:

— Так мені прикро, що я знайшла дві гарні речі, а ви вернулись без нічого. Вам треба ще трохи пошукати. Томмі, чому б тобі не зазирнути в дупло он того старого дерева? Для пошуковців нема кращих місць за такі дерева.

Томмі відповів, що однаково ні він, ні Анніка нічого не знайдуть, але, щоб не перечити Пеппі, засунув руку в дупло дерева.

— Ой! — вражено вигукнув він, витягаючи руку. Він тримав у жмені гарний-прегарний записник у шкіряній палітурці. В шкіряну петельку був засунутий маленький срібний олівчик.

— Дивно, — мовив Томмі.

— А бачиш! — сказала Пеппі. — Нема краще, як бути пошуковцем. Я не розумію, чого так мало людей вибирають собі цю роботу. Столярів, шевців, сажотрусів тощо є скільки завгодно, а от пошуковцем мало хто хоче бути. — Потім Пеппі обернулася до Анніки:— А чому б тобі не пошукати он під тим трухлявим пеньком? Під пеньками завжди щось знаходять.

Анніка засунула руку під пеньок і відразу витягла звідти коралове намисто. Вони з Томмі добру хвилину стояли, пороззявлявши роти, такі були вражені. І вирішили, що відтепер щодня будуть пошуковцями.

Пеппі перед тим до півночі гралася в м'яча, і тепер їй захотілося спати.

— Мабуть, піду трохи подрімаю, — мовила вона. — Може, підтикаєте мені ковдру?

Вона сіла на край ліжка, роззулась, задумливо глянула на свої черевики й сказала:

— Тому Бенгтові закортіло поплавати в човні. Тьху! — зневажливо пирхнула вона. — Іншим разом я його навчу веслувати, ось побачите!

— Скажи, Пеппі, а чого в тебе справді такі великі черевики? — шанобливо спитав Томмі.

— Щоб можна було ворухити пальцями, — відповіла Пеппі й лягла в ліжко.

Вона завжди клала ноги на подушку, а голову ховала під ковдру.

— Так сплять у Гватемалі, — заявила вона. — Інакше й не варто спати — це єдиний

правильний спосіб. Так я можу ворухнути пальцями вві сні. Ви засипаєте без колискової пісні? — спитала вона. — Бо я мушу завжди співати собі колискову, а то сон ніяк не йде до мене.

Томмі й Анніка почули під ковдрою якесь мурмотіння. То Пеппі співала собі до сну. Вони тихенько вийшли з кімнати, щоб не турбувати її. В дверях вони обернулись і востаннє глянули на ліжку. Але не побачили нічого, крім ніг Пеппі, що спочивали на подушці. Пальці на ногах ворухнулися.

Томмі й Анніка подалися додому. Анніка міцно стискала в руці коралове намисто.

— А все-таки дивно, Томмі, — мовила вона. — Тобі не здається... не здається, що Пеппі сама поховала там ці речі?

— Хтозна, — відповів Томмі. — З Пеппі нічого не можна знати напевне.

ПЕППІ ГРАЄТЬСЯ З ПОЛІЦАЯМИ У КВАЧА

У малесенькому містечку швидко поширилася чутка, що у віллі "Хованка" мешкає зовсім сама дев'ятирічна дівчинка. Містечкові тітки й дядьки твердо вирішили, що так не повинно бути. Адже всім дітям потрібен хтось старший, що наглядав би за ними, і всім дітям потрібно ходити до школи й навчатися таблички множення. Тому всі тітки і всі дядьки постановили, що дівчинку з вілли "Хованка" треба негайно забрати до дитячого будинку.

Одного чудового дня після обіду Пеппі запросила Томмі й Анніку до себе на каву й тістечка. Вона накрила стіл на веранді. Там було так сонячно й гарно, всі квітки Пеппі посиляли їм з садка свої пахощі.

Пан Нільсон лазив поруччям веранди, а кінь час від часу витягав голову, щоб його пригостили тістечком.

— Як усе-таки гарно жити, — мовила Пеппі, випростуючи ноги.

Тієї миті у хвіртці з'явилося двоє поліцаїв у повному спорядженні.

— Ой, сьогодні в мене також щасливий день, — мовила Пеппі. — Бо я найдужче в світі люблю поліцаїв. Майже так, як кисіль з ревеню.

І рушила назустріч поліцаям, аж сяючи з захвату.

— Це ти та дівчинка, що оселилася у віллі "Хованка"? — запитав один із поліцаїв.

— Зовсім ні, — відповіла Пеппі. — Я та тітонька, що мешкає на третьому поверсі в іншому кінці міста.

Вона сказала так, бо хотіла трохи пожартувати з поліцаями. Але їм нітрохи не сподобався її жарт. Вони нагримали на Пеппі, щоб вона не блазнювала, й повідомили, що добрі люди в містечку домоглися для неї місця в дитячому будинку.

— Я вже маю місце в дитячому будинку, — відповіла їм Пеппі.

— Що ти кажеш, хіба вже все влаштовано? — запитав один із поліцаїв. — Де ж той будинок?

— Тут, — гордо відповіла Пеппі. — Я дитина, а це мій будинок, отже це й є дитячий будинок. А місця тут вистачає.

— Люба моя, — засміявся поліцай, — ти не так мене зрозуміла. Ти повинна перейти в справжній дитячий будинок, щоб тебе було кому доглядати.

— А в вашому дитячому будинку можна тримати коней? — спитала Пеппі.

— Звичайно, ні, — відповів поліцай.

— Так я й думала, — понуро сказала Пеппі. — Ну, а мавп?

— І мавп не можна, ти й сама це добре знаєш.

— Ясно, — мовила Пеппі. — Тоді шукайте собі дітей для вашого будинку десь-інде.

Я не думаю туди перебиратися.

— Але ж тобі треба ходити до школи! — наполягав поліцай.

— Чому треба ходити до школи?

— Зрозуміло, чому — щоб навчитися різних речей.

— Яких це речей? — запитала Пеппі.

— Всіляких, — відповів поліцай. — Багатьох корисних речей, наприклад, таблички множення.

— Я ось уже дев'ять років чудово обходжуся без вашої таблички вноження, — сказала Пеппі. — І надалі обійдуся без неї.

— Але подумай, як тобі буде прикро, коли ти лишишся такою невігласкою. Уяви собі: ти виростеш, і хтось питає тебе, як зветься столиця Португалії, а ти не зможеш відповісти.

— Чому не зможу? — мовила Пеппі. — Я відповім йому: "Коли тобі кортить знати, як зветься столиця Португалії, то напиши просто в Португалію і спитай, як вона зветься!"

— Ну так, але невже тобі не буде прикро, що ти сама цього не знаєш?

— Можливо. Я часом лежатиму вечорами й думатиму: "Як же все-таки зветься столиця Португалії?" Але ж не завжди буває тільки весело, — мовила Пеппі й стала на руки. — А втім, я була з своїм татом у Лісабоні, — додала вона, ставши на голову, бо вміла розмовляти й так.

Тоді один із поліцаїв заявив, що Пеппі не може робити те, що їй самій хочеться. Нехай, мовляв, збирається в дитячий будинок, і якнайшвидше. Він підійшов до дівчинки й схопив її за плече. Проте Пеппі випручалася від нього, легенько ляснула його по спині й сказала:

— Квач!

І не встиг поліцай оком змигнути, як вона стрибнула на поруччя веранди, а звідти швиденько видерлася на балкон. Поліцаї не мали бажання гнатися за нею таким способом. Тому вони кинулись до будинку й побігли на другий поверх. Та коли вони вибігли на балкон, Пеппі вже була на даху. Вона лізла по даху, як мавпа. За одну мить досягла вона гребеня і спритно вискочила на димар. А внизу на балконі стояли поліцаї й чухали потилиці. З моріжка на Пеппі дивилися Томмі й Анніка.

— Як же гарно гратися в квача! — вигукнула Пеппі. — І які ви добрі, що прийшли сюди! Сьогодні в мене таки щасливий день!

Поліцаї хвилину подумали, тоді вийшли з будинку, взяли драбину, що лежала під чільною стіною, і вилізли один за одним на дах, щоб зняти Пеппі. Але вигляд у них був трохи зляканий, коли вони обережно, намагаючись утримати рівновагу, рушили

гребенем до Пеппі.

— Не бійтеся, — гукнула їм Пеппі, — це не страшно, тільки весело!

Коли поліцаї були вже за два кроки від Пеппі, вона скочила з димаря і, регочучи, побігла гребенем на другий кінець даху.

— Я падаю! — гукнула вона й стрибнула просто в зелену крону дерева, що росло за два метри від будинку. Вона вхопилася за гілляку, хвилину погойдалася на ній і скочила на землю. Тоді кинулася до протилежного причілка, де була приставлена драбина, і забрала її.

Поліцаї, видно, трохи розгубилися, коли Пеппі стрибнула з даху. Але ще дужче вони розгубилися, коли, вимахуючи руками, щоб не впасти, дісталися до кінця гребеня й побачили, що драбини там немає. Спершу вони розлютилися, почали кричати на Пеппі, щоб вона негайно приставила драбину, а то, мовляв, їй перепаде.

— Чого ви сердитесь? — докірливо спитала Пеппі. — Ми ж тільки граємось у квача, а ті, що разом граються, — друзі, а не вороги.

Поліцаї трохи подумали і врешті один сказав лагідним голосом:

— Послухай-но, дівчинко, постав, будь ласка, драбину, щоб ми злізли.

— Зараз, — відповіла Пеппі й миттю приставила драбину до стіни. — Потім ми вип'ємо кави й посидимо разом, якщо захочете.

Але поліцаї виявилися підступними людьми, бо, тільки-но злізши на землю, вони кинулися до Пеппі й закричали:

— Зараз ми тобі дамо, погане дівчисько!

— Ні, коли так, то я більше не хочу з вами гратися, — заявила Пеппі. — Хоч мені й справді весело.

Вона схопила поліцаїв за паски, понесла стежкою до хвіртки, потім далі на вулицю й поставила їх там на землю. Поліцаї довго не могли отямитися з дива.

— Стривайте! — гукнула Пеппі й кинулася до кухні. Звідти вона вийшла з двома тістечками у формі сердець і приязно спитала:— Може, скуштуєте? Нічого, що вони трохи пригоріли.

Потім вона вернулася до Томмі й Анніки, що стояли витріщивши очі. А поліцаї поспішили назад до міста й заявили тіткам і дядькам, що Пеппі не годиться для дитячого будинку. Вони, звичайно, не призналися, що лазили на дах. І тітки й дядьки вирішили, що найкраще залишити Пеппі у віллі "Хованка". А якщо вона захоче піти до школи, то хай порядкує вдома, як сама знає.

Щодо Пеппі, Томмі й Анніки, то вони чудово скінчили день. Найперше вони допили каву, і Пеппі, ум'явши чотирнадцять тістечок, сказала:

— Здається мені, що це були якісь несправжні поліцаї. Надто багато вони розводились про дитячий будинок, табличку вноження і Лісабон.

Потім Пеппі винесла коня в садок, і вони почали їздити верхи. Щоправда, спершу Анніка боялася сідати на коня, та коли побачила, як весело їздять Томмі й Пеппі, теж зважилась. Пеппі підсадила її, кінь помчав садком, а Томмі на весь голос заспівав:

— Вирушають шведи в далекий похід!

Ввечері, коли Томмі й Анніка, наїздившись, пішли спати, хлопець сказав:

— Як добре, що Пеппі тут оселилася, правда, Анніко?

— Звичайно, правда! — відповіла Анніка.

— Я вже забув, у що ми гралися раніше, поки її не було. А ти пам'ятаєш?

— Та грали в крокет абощо, — мовила Анніка. — Але, по-моєму, з Пеппі куди веселіше. А тут ще й кінь, і мавпа!

ПЕППІ ЙДЕ ДО ШКОЛИ

Томмі й Анніка, звичайно, ходили до школи. Щоранку о восьмій вони, взявшись за руки й тримаючи під пахвою книжки, виходили з дому.

Саме в той час Пеппі або чесала свого коня, або одягала пана Нільсона, або робила ранкову гімнастику — тобто ставала на підлозі і, не згинаючись, підстрибувала сорок три рази. Після того вона сідала до столу в кухні й спокійно, без поспіху, випивала велику чашку кави і з'їдала бутерброд із сиром.

Простуючи до школи, Томмі й Анніка завжди з тугою дивилися на віллу "Хованка". Вони б раді були звернути туди й цілий день гратися з Пеппі.

Якби хоч Пеппі ходила з ними до школи, їм би легше було миритися з уроками.

— Уявляєш, як нам було б весело разом вертатися зі школи! — казав Томмі.

— І до школи ми б ішли разом, — додавала Анніка.

Що більше вони думали про це, то сумніші ставали. І нарешті вирішили вмовити Пеппі теж піти до школи.

— Ти не уявляєш собі, яка в нас добра вчителька, — хитро сказав Томмі, коли вони з Аннікою прийшли до Пеппі, спершу вивчивши уроки.

— Якби ти знала, як у школі цікаво! — підхопила Анніка. — Я б збожеволіла з горя, коли б не могла ходити до школи.

Пеппі сиділа на ослінчику й мила ноги в шапку. Вона не озивалася, тільки так жваво ворушила пальцями, що вода розбризкувалася на всі боки.

— І сидіти в школі не так уже й довго, — вів далі Томмі. — Тільки до другої години.

— Атож, і не встигнеш озирнутися, як уже канікули — різдвяні, великодні, літні, — додала Анніка.

Пеппі й далі мовчала, тільки задумливо покусувала палець. Нарешті вона рішуче вихлюпнула з шапка решту води на підлогу, замочивши штани панові Нільсону, що сидів там і грався люстерком.

— Це несправедливо, — суворо сказала вона, не звертаючи уваги на розпач пана Нільсона і на його мокрі штани. — Дуже несправедливо! Я цього не стерплю!

— Що несправедливо? — запитав Томмі.

— Через чотири місяці буде різдво і у вас почнуться канікули. А в мене нічого не почнеться, — сумно мовила Пеппі. — Я не матиму канікул, навіть коротеньких, — крізь сльози додала вона. — Треба щось робити. Завтра ж я почну ходити до школи.

Томмі й Анніка аж заплескали в долоні з радощів.

— Ура! То ми чекатимемо на тебе о восьмій біля нашої хвіртки.

— Е ні, так рано я не встигну. А крім того, я поїду до школи верхи.

І справді поїхала. Рівно о десятій вона винесла з веранди коня, а за якусь хвилину всі мешканці містечка кинулись до вікон глянути на дивину — на коня, що ширяє у хмарах. Тобто, їм тільки здавалося, що кінь ширяє у хмарах. А насправді то Пеппі поспішала до школи. Вона вчвал примчала на шкільне подвір'я, зіскочила з коня, прив'язала його до дерева, загнукала в двері так гучно, що Томмі, Анніка й решта учнів з несподіванки аж підскочили на своїх місцях, і, помахавши капелюхом з широкими крисами, щосили гукнула:

— Привіт! Думаю, я не спізнилася на табличку вноження?

Томмі й Анніка попередили вчительку, що до класу має прийти нова учениця, яка зветься Пеппі Довгапанчоха. Вчителька й сама вже чула про Пеппі, бо в малесенькому містечку всі про все знають. А що вчителька була добра й терпляча, то вирішила зробити все, щоб Пеппі сподобалося в школі.

Тим часом Пеппі, не чекаючи дозволу, сіла на вільне місце. Але вчителька не зробила їй зауваження, тільки ласкаво сказала:

— Просимо до нас, люба Пеппі. Я думаю, тобі тут сподобається, і ти навчишся багато цікавого.

— А я думаю, що матиму різдвяні канікули, — відповіла Пеппі. — Я тому й прийшла сюди. Справедливість перш за все!

— Скажи мені, будь ласка, як тебе звати, щоб я записала в класний журнал.

— Мене звати Пеппілотта Віктуалія Гардина Рута, дочка капітана Єфраїма Довгапанчоха, колишнього постраху морів, а тепер негритянського короля. Пеппі — це, власне, моє здрібніле ім'я, бо тато вважав, що Пеппілотту вимовляти надто довго.

— Зрозуміло, ну то й ми будемо тебе звати Пеппі. А тепер побачимо, що ти знаєш, — мовила вчителька. — Ти вже велика дівчинка і, мабуть, багато що вмієш. Почнемо з рахунків. Скажи мені, Пеппі, скільки буде сім додати п'ять?

Пеппі вражено глянула на вчительку й відповіла невдоволено:

— Ну, якщо ти сама цього не знаєш, то чого я маю рахувати замість тебе?

Діти спантеличено витріщили очі. А вчителька пояснила Пеппі, що в школі так не відповідають і до вчительки звертаються на "ви", кажуть: "пані вчителько".

— О, вибачте! — зніяковіла Пеппі. — Я цього не знала і більше так не казатиму.

— Думаю, що не казатимеш, — мовила вчителька. — Ти за мене не хотіла рахувати, а я за тебе порахую. Якщо до семи додати п'ять, вийде дванадцять.

— Ти диви! — вигукнула Пеппі. — Якщо ти знаєш сама, то навіщо було мене питати? Ой лихо, я знов сказала на тебе "ти"! Пробачте, — мовила Пеппі й болцце смикнула сама себе за вухо.

Вчителька вирішила вдати, що нічого не сталося, і знов спитала:

— Ну, Пеппі, а скільки, по-твоєму, буде вісім додати чотири?

— Рівно шістдесят сім, — відповіла Пеппі.

— Та ні, — мовила вчителька, — вісім додати чотири буде дванадцять.

— Отакої! Це вже, люба моя, занадто, — мовила Пеппі. — Ти ж сама щойно казала, що сім додати п'ять буде дванадцять. Повинен же бути хоч якийсь лад навіть у школі! А

крім того, коли тобі так хочеться гаяти час на ці дурні рахунки, то стань собі в куток і рахуй скільки завгодно, а нас відпусти надвір гратися в квача. Ну от, я знов сказала "ти"! — злякано вигукнула Пеппі. — Вибачте мені востаннє. Я спробую поводитись краще.

Вчителька сказала, що вибачає її. Вона кинула думку навчити Пеппі рахувати й почала питати інших дітей.

— Томмі, скажи мені ось що. Коли Аксель має семеро яблук, а Ліса дев'ятеро, то скільки яблук у них разом?

— Атож, скажи, Томмі, — втрутилася Пеппі. — І ще скажи, чому в Ліси болів живіт дужче, ніж у Акселя, і в чиєму садку вони накрали яблук?

Вчителька знов удала, що нічого не почула, і звернулася до Анніки:

— Ну, а ти, Анніко, розв'яжи таку задачу. Густав поїхав з товаришами на екскурсію. Вдома йому дали одну крону, а коли він повернувся звідти, в нього лишилося сім ере. Скільки грошей він витратив?

— Отож-бо! — додала Пеппі. — І я ще хочу знати, чому він такий марнотратник? І чи він не розтринькав грошей на лимонад, і чи дооре вимив вуха, як вибирався на екскурсію?

Вчителька вирішила кинути рахунки. Вона подумала, що, може, Пешгі більше сподобається вчитись читати. Тому вона витягла невеличку карточку, на якій був намальований їжак. Біля малюнка стояла літера "ї".

— Ось, Пеппі, я тобі покажу щось цікаве, — мовила вчителька. — Це ї-ї-ї-жак. А літера біля нього зветься "ї".

— Так? Зроду б не повірила, — відповіла Пеппі. — Мені здається, що "ї" — це паличка з двома цятками, такими, наче мухи наслідили. А до чого тут їжак? Хіба він лишає такі сліди, як муха?

Вчителька взяла другу картонку, де була намальована гадюка, і сказала Пеппі, що літера коло неї зветься "г".

— Коли хтось заводить мову про гадюк, я завжди згадую, як я билася з гадюкою в Індії, — сказала Пеппі. — Ви навіть не уявляєте собі, яка то була величезна гадюка: чотирнадцять метрів завдовжки і така люта, як оса. Кожного дня вона пожирала п'ятеро індійців і ще двох дітей на закуску. А раз прилізла й хотіла з'їсти на закуску мене. Обкрутилась навколо мене — шур-р! Але я не розгубилася, торохнула її по голові — гуп! А вона як засичить — ш-ш-ш! А я її ще раз — гуп! І капець. Ага, то це літера "г", дивно!

Пеппі довелось передихнути, і вчителька, яка вже остаточно переконалася, що Пеппі важка учениця, запропонувала дітям щось намалювати. "Тепер Пеппі напевне сидітиме тихо", — подумала вона й роздала всім папір і кольорові олівці.

— Малюйте, що хто хоче, — сказала вона, а сама сіла перевіряти зошити.

За хвилину вчителька підвела очі й глянула, як діти малюють. І побачила, що всі відклали олівці й дивляться на Пеппі, яка лежить на підлозі й захоплено малює.

— Пеппі, чому ти малюєш не на папері? — нетерпляче спитала вчителька.

— Я вже давно його змалювала. Мій кінь не вміщався на такому маленькому клаптику паперу, — відповіла Пеппі. — Я оце малюю передні ноги, а коли дійду до хвоста, доведеться вийти в коридор.

Вчителька хвилину подумала, а тоді запропонувала:

— Може, ми краще заспіваємо? Всі діти підвелися з лавок, крім Пеппі, яка й далі лежала на підлозі.

— Співайте собі, а я відпочину, — мовила вона. — Бо від цієї науки і в коня може голова тріснути.

Вчительці нарешті урвався терпець. Вона звеліла всім дітям вийти на подвір'я, щоб можна було наодинці поговорити з Пеппі.

Коли вони залишилися самі, Пеппі підвелася з підлоги й підійшла до столу.

— Знаєш що, — сказала вона, — чи, пак, знаєте що, пані, мені було страшенно цікаво побачити, що ви тут робите. Але більше я не хочу ходити до школи. Нехай уже я залишусь без канікул. Бо тут надто багато яблук, їжаків і гадюк. У мене аж голова йде обертом. Думаю, що тебе це, пані, не засмутить?

Але вчителька сказала, що це її дуже смутить, а найбільше смутить її те, що Пеппі не хоче добре поводитись.

— Кожну дівчинку, що так поводить, як ти, Пеппі, відразу виганяють зі школи.

— Я погано поводитись? — здивувалася Пеппі. — А я й не знала, — зажурено додала вона.

Її не можна було не пожаліти, бо ніхто так щиро не журився, як Пеппі. Вона трохи постояла мовчки, а тоді сказала тремтячим голосом:

— Розумієш, пані, коли в тебе мама ангел, тато — негритянський король, а сама ти ціле своє життя плавала по морях, то й не знаєш до пуття, як треба поводитись у школі серед усіх цих яблук та їжаків.

Вчителька сказала, що розуміє Пеппі, більше не гнівається на неї і сподівається знов побачити її в школі, коли вона трохи підросте. Пеппі аж засяяла з радощів і сказала:

— Ти дуже добра, пані. Ось тобі подарунок від мене!

Вона витягла з кишені маленького золотого годинника й поклала на стіл. Вчителька сказала, що не може взяти такого дорогого подарунка.

— Мусиш узяти, а то я завтра знов прийду сюди і ти матимеш зі мною мороку.

З цими словами Пеппі вибігла на подвір'я й скочила на коня. Всі діти зібралися навколо, щоб погладити коня й подивитися, як Пеппі їхатиме.

— На щастя, я знаю аргентинську школу, — з почуттям переваги мовила Пеппі й поглянула на дітей. — Отуди якби ви попали! Великодні канікули там починаються через три дні після різдвяних, а коли скінчаться великодні канікули, через три дні починаються літні. Літні канікули кінчаються першого листопада, і тоді, звичайно, дітям доводиться добре попрацювати, бо різдвяні канікули настають аж одинадцятого листопада. Але з цим якось можна змиритися, бо зате в Аргентині не завдають уроків.

— Часом, правда, буває, що котрась аргентинська дитина сховається в шафу й

нишком учить уроки, але вже їй і перепадає від мами, коли вона помітить це. Арифметики в тій школі взагалі нема, і якщо знайдеться учень, що знає, скільки буде сім додати п'ять і ненароком пробалакається про це вчительці, то вона поставить його в куток на цілий день. Читають вони тільки в п'ятницю, та й то, якщо знайдеться книжка. Але книжка ніколи не знаходиться.

— То що ж вони роблять у школі? — запитав один хлопчик.

— Їдять цукерки, — впевнено відповіла Пеппі. — Поблизу є цукеркова фабрика, і від неї проведено трубу просто в клас, тому цукерки сипляться туди весь час, і в дітей повно роботи — треба їх їсти.

— А що ж робить учителька? — запитала одна дівчинка.

— Як що, дурненька? Підбирає за дітьми папірці, — відповіла Пеппі. — Чи ти, може, думаєш, що діти самі їх підбирають? Аякже! Там діти навіть до школи самі не ходять, а посилають за себе своїх братів і сестер. — Вона помахала капелюхом і весело гукнула:— Бувайте здорові! Мене ви більше тут не побачите. Але пам'ятайте, скільки яблук мав Аксель, а то буде вам лихо! Ха-ха-ха!

І, дзвінко зареготавши, Пеппі помчала до брами, аж камінці полетіли з-під копит у коня і в класі задзвеніли шибки.

ПЕППІ СИДИТЬ НА ХВІРТЦІ Й ЗАЛАЗИТЬ У ДУПЛО

Якось теплого сонячного дня в кінці серпня Пеппі, Томмі й Анніка гралися у віллі "Хованка". Пеппі сиділа на одному стовпці хвіртки, Анніка — на другому, а Томмі вмовився на самій хвіртці. Груша, яка росла біля самої хвіртки, опускала своє віття так низько, що діти могли сидючи рвати солодкі золотисто-червоні груші. Вони ласували грушами й кидали качанчики просто на вулицю.

Вілла "Хованка" стояла на самому краю містечка, там, де вулиця переходила в шосе. Мешканці містечка дуже любили гуляти поблизу вілли, бо тут були наймальовничіші місця. Ось і тепер, саме коли діти ласували грушами, на дорозі з'явилася якась дівчинка. Побачивши їх, вона зупинилася й спитала:

— Ви часом не бачили, мій тато не йшов сюди?

— А який твій тато? — запитала Пеппі. — З блакитними очима?

— Так, — відповіла дівчинка.

— І середній на зріст, не високий і не малий?

— Так, — мовила дівчинка.

— У чорному капелюсі і в чорних черевиках?

— Так, так, — зраділа дівчинка.

— Ні, такого ми не бачили, — впевнено мовила Пеппі.

Дівчинка насупилася й мовчки пішла далі.

— Стривай! — гукнула їй услід Пеппі. — А він лисий?

— Ні, не лисий! — огризнулася дівчинка.

— Ну, то йому пощастило, — сказала Пеппі й виплюнула зернятка з рота.

Дівчинка знов рушила далі, але Пеппі ще раз гукнула:

— А вуха в нього такі довгі, що звисають на плечі?

— Ні, — дівчинка здивовано обернулася. — А що, сюдою йшов чоловік з такими вухами?

— Ні, не йшов, бо таких вух нема ні в кого. Принаймні в нашій країні, — додала вона, подумавши. — От у Китаї — там трохи інакше. Якось у Шанхаї я бачила одного китайця з такими величезними вухами, що він ними накривався. Коли йшов дощ, він просто залазив під свої вуха, і йому було тепло й затишно. Хоч, певна річ, вухам не було так затишно. В негоду він із друзями розташовувався під вухами, і вони співали своїх сумних пісень, аж поки переставав дощ. Друзі його дуже любили, звичайно, за вуха. Він звався Хай Шанг. Аби ви побачили, як він уранці поспішав на роботу! Він завжди прибігав останньої хвилини, бо любив довго поспати. Він мчав вулицею, а вуха маяли ззаду, наче двоє жовтих вітрil. Ви навіть не уявляєте собі, що то було за видовисько!

Дівчинка, роззявивши рота, слухала Пеппі, а Томмі й Анніка навіть перестали їсти груші.

— Хай Шанг мав стільки дітей, що не міг їх порахувати, а найменшого його сина звали Петер, — повела далі Пеппі.

— Хіба може китайський хлопчик зватися Петером? — здивувався Томмі.

— Отож-бо, його дружина також казала: "Хіба може китайський хлопчик зватися Петером?" Але Хай Шанг був страшенно впертий, він заявив, що або назве сина Петером, або взагалі ніяк його не назве. І так розсердився, що сів у кутку, накрився вухами й сидів там набурмосений, аж поки бідолашна дружина погодилась. Так хлопчика й назвали Петером.

— Он як! — мовила Анніка.

— Петер був найвередливішою дитиною в цілому Шанхаї, — повела далі Пеппі. — Так перебирав їжею, що його мама була у відчаї. Ви ж знаєте, що в Китаї їдять ластів'ячі гнізда. Якось мама наклала Петерові повну тарілку ластів'ячих гнізд і почала годувати його, приказуючи: "Їж, синку! Оце гніздо ми з'їмо за тата!" Але він стулив рота й похитав головою. Нарешті Хай Шанг так розсердився, що звелів нічого не давати Петерові, поки він не з'їсть одного гнізда за тата. А коли Хай Шанг щось казав, то так воно й було. Те саме гніздо носили Петерові з кухні щодня на сніданок від травня до жовтня. Чотирнадцятого липня мама Петера попросила Хай Шанга, щоб він дозволив дати хлопцеві дві котлетки. Але батько був невблаганний.

— Дурниці, — сказала дівчинка на дорозі.

— От-от, те саме сказав і Хай Шанг, — підхопила Пеппі. — "Дурниці, — мовив він, — хлопець міг би з'їсти ластів'яче гніздо, якби не був такий упертий". Але Петер тільки стискав губи весь час від травня до жовтня.

— То як же він жив? — здивувався Томмі.

— А він не жив, — мовила Пеппі. — Він помер. З самої впертості. Вісімнадцятого жовтня. Дев'ятнадцятого його поховали, а двадцятого у вікно залетіла ластівка і знесла яйце в те гніздо, що й досі лежало на столі. Отже воно знадобилося, — радісно закінчила Пеппі. Потім підозріло глянула на дівчинку, що збентежено дивилася на неї. — Що таке? Ти, може, думаєш, що я брешу, га? Ану признавайся! — Пеппі погрозово

підняла руку.

— Ні, що ти! — злякалася дівчинка. — Я не думаю, що ти брешеш, але...

— Не думаєш? — перебила її Пеппі. — А я якраз брешу. Так брешу, що аж язик заболів, хіба не чуєш? Невже ти справді повірила, що дитина може жити без їжі від травня до жовтня? Ну ще нехай тричотири місяці, але від травня до жовтня — це ж просто безглуздя! І ти добре знаєш, що я брешу. Навіщо ж ти дозволяєш, щоб тобі втовкмачували в голову хтозна-що?

Дівчинка швидко пішла геть, ні разу не обернувшись.

— Які люди бувають довірливі, — мовила Пеппі Томмі й Анніці. — Не їсти від травня до жовтня, ну й дурниці!

І вона гукнула вслід дівчинці:

— Ні, ми не бачили твого тата! Сьогодні сюдою не йшов жоден лисий. Зате вчора їх ішло аж сімнадцятеро, руч об руч!

Садок у Пеппі був дуже гарний. Щоправда, занедбаний — там росла буйна трава, якої ніхто не косив, і на старих трояндових кущах було повно білих, жовтих та рожевих квіток, може, й не найкращих, зате як вони пахли! Там було також багато яблунь і груш, але найважливіше, що серед них росло кілька старезних дубів та берестів, на які можна було так легко вилазити.

В садку Томмі й Анніки таких дерев було негусто, та й мама боялася, що діти впадуть і розіб'ються. Тому вони не часто мали змогу лазити на дерева. А тепер Пеппі сказала:

— Ану вилізьмо на цього дуба!

Томмі зрадів і відразу зіскочив з хвіртки. Анніка трохи повагалася, та коли побачила, що на дубі багато сучків, за які можна триматися, вирішила й собі спробувати.

За два метри від землі стовбур розгалужувався і утворював зручне місце, ніби курінь. Скоро вже всі троє сиділи в тому курені, а над ними здіймалася могутня крона дуба з густим зеленим листям.

— Давайте нап'ємося тут кави! — сказала Пеппі. — Зараз я злізу й зварю її.

Томмі й Анніка заплескали в долоні й загукали:

— Браво!

За кілька хвилин Пеппі принесла кавник. Булочки вона спекла раніше. Вона стала під дубом і почала кидати нагору чашки. Томмі й Анніка ловили їх. Із трьох чашок дві влучили в стовбур і розбилися. Але Пеппі не зажурилася, а зразу ж побігла замінити розбиті чашки. Потім вона почала кидати булочки, аж вони замигтіли в повітрі. Булочки принаймні не розбилися. Нарешті вона вилізла й сама на дерево, тримаючи в одній руці кавник. Вершків вона налила в пляшку, а цукру взяла в коробку.

Томмі й Анніці здавалося, що вони ще зроду не пили такої смачної кави. Їм не часто випадало пити каву, хіба тоді, коли вони були в гостях. Але й тепер вони були в гостях. Анніка вилила трохи кави в пелену. Спершу їй було мокро й тепло, а потім мокро й холодно, але вона сказала, що то пусте.

Коли діти випили каву, Пеппі покидала чашки в траву.

— Я хочу перевірити, чи з міцної порцеляни роблять тепер посуд, — мовила вона. Якимось дивом уціліла одна чашка і всі блюдця, а в кавника відпав тільки носик. Пеппі як сиділа, так і подерлася вище.

— Ви бачили таке! — раптом гукнула вона. — В дереві дупло!

І справді в дубі було велике дупло, якого досі діти не бачили крізь листя.

— І я полізу глянути на дупло! Добре, Пеппі? — сказав Томмі, але не одержав відповіді. — Пеппі, де ти? — занепокоєно гукнув він.

І почув голос Пеппі, але не згори, а знизу. Він звучав так, ніби долинав з-під землі.

— Яв стовбурі! Дупло сягає аж до землі. В дірочку тут видно кавник на траві.

— А як ти вилізеш? — злякалася Анніка.

— Я ніколи звідси не вилізу, — мовила Пеппі. — Сидітиму тут до пенсії. А ви будете кидати мені їжу в дірку. П'ять-шість разів на день.

Анніка заплакала.

— Не плач, не тужи, — сказала Пеппі словами пісні. — Лізьте краще сюди і будемо гратися у в'язнів, що гинуть в підземеллі.

— Я нізачо туди не полізу, — мовила Анніка й відразу злізла з дуба — далі від небезпеки.

— Гей, Анніко, я бачу тебе в дірочку! — гукнула Пеппі. — Не наступи на кавник! Це старий, порядний кавник, який ніколи нікого не образив. Він не винен, що залишився тепер без носика.

Анніка підійшла до дуба і крізь маленьку шпарку побачила кінчик пальця Пеппі. Це її трохи втішило, але вона все-таки була схвильована.

— Ти справді не можеш вилізти, Пеппі? — спитала вона.

Палець зник, і не минуло й хвилини, як голова Пеппі з'явилася вгорі над дуплом.

— Може, й вилізу, як дуже захочу, — сказала Пеппі, розгортаючи руками листя.

— Коли звідти так легко вилізти, то й я хочу трохи побути в підземеллі, — сказав Томмі, що все ще сидів на дереві.

— Знаєте що? Принесімо сюди драбину, — запропонувала Пеппі.

Вона виборсалася з дупла й стрибнула на землю. Тоді побігла по драбину, витягла її на дуба і всунула в дупло.

Томмі кортіло якнайшвидше забратися вниз. Та виявилося, що це не так легко, бо до дупла було високо. Але Томмі сміливо побрався стовбуром угору і зник у темному дуплі. Анніці здавалося, що вона його більше ніколи не побачить. Вона зазирнула в дірочку.

— Анніко, тут так гарно! — почувся голос Томмі. — Лізь сюди! Це нітрохи не страшно, бо є драбина. А як ти сюди залізеш, то більше не захочеш гратися ні в що інше.

— Справді?

— Ось побачиш! — сказав Томмі. Тоді Анніка знов полізла на дуба, хоч у неї тремтіли ноги, і за допомогою Пеппі дісталася до отвору. Вона аж здригнулася,

побачивши, як там темно всередині. Пеппі взяла її за руку й почала підбадьорювати.

— Не бійся, Анніко! — гукнув зсередини Томмі. — Я бачу твої ноги і спіймаю тебе, якщо ти падатимеш!

Проте Анніка не впала, вона щасливо спустилася до Томмі. Слідом за нею злізла й Пеппі.

— Правда, тут чудесно?

Анніка не могла не погодитися з братом. І виявилось, що в дуплі не так уже й темно, бо крізь потрісканий стовбур туди пробивалося світло. Анніка підійшла до однієї шпарки й припала до неї оком. І також побачила кавник у садку на траві.

— Це буде наш сховок, — сказав Томмі. — Ніхто не знатиме, що ми тут. А коли хтось шукатиме нас, ми стежитимемо за ним у шпарку і будемо сміятися з нього.

— Або візьмемо прутика, просунемо його в шпарку і будемо шпигати кожного, хто наблизиться до дуба, — додала Пеппі. — Хай думають, що це привид.

Ця ідея так їх розвеселила, що вони почали галасувати, обіймати одне одного. Але тієї миті почулися удари гонга: Томмі й Анніку кликали на обід.

— От шкода, треба йти додому, — сказав Томмі. — Але ми прийдемо сюди завтра, зразу після уроків.

— Приходьте, — мовила Пеппі.

І діти вилізли драбиною вгору — перша Пеппі, потім Анніка, а останній Томмі. Тоді спустилися на землю — перша Пеппі, тоді Анніка, а останній Томмі.

ПЕППІ ВЛАШТОВУЄ ПРОГУЛЯНКУ

— Сьогодні ми не йдемо до школи, бо в нас санітарний день, — заявив Томмі, прийшовши до Пеппі.

— Що? Знов кричуща несправедливість! — вигукнула Пеппі. — Чому в мене немає санітарного дня, хоч він мені дуже потрібен? Гляньте, яка в кухні підлога! Та, зрештою, коли добре подумати, — додала вона вже весело, — то її можна вимити й без санітарного дня. Я саме лаштуюсь мити її без санітарного дня, і хай-но мені хто стане на заваді! Сідайте на стіл і не плутайтесь під ногами.

Томмі й Анніка слухняно вилізли на стіл, пан Нільсон також стрибнув до них і вмотивувався спати в Анніки на колінах.

Пеппі нагріла великий казан води й вилила її просто на підлогу. Тоді скинула свої великі черевики й поставила їх рівненько на хлібинцю. Далі поприв'язувала до ніг щітки й почала їздити по підлозі, розбризкуючи воду.

— Коли я мию підлогу, мені здається, що я чемпіонка світу з фігурного катання, — мовила вона і підняла так високо ліву ногу, що відбила щіткою клапоть абажура з лампи. — Принаймні спритності й грації мені не бракує, — додала вона й перестрибнула стілець, що стояв їй на дорозі. — Ну все, тепер підлога чиста, — мовила врешті вона й повідв'язувала щітки.

— Тя не будеш її витирати? — здивувалась Анніка.

— А навіщо? Нехай сохне на сонечку. Вона не застудиться, якщо буде рухатися.

Томмі й Анніка злізли зі столу і обережно, щоб не замочити ніг, вийшли надвір.

З чистої, по-осінньому прозорої блакиті світило сонце. Такого вересневого дня аж тягне піти в ліс, і Пеппі запропонувала:

— А що як ми візьмемо пана Нільсона й підемо на прогулянку?

— Чудово! — зраділи Томмі й Анніка.

— Тоді біжіть додому й спитайте в мами, чи вона вас пустить, а я тим часом приготую кошик з їжею.

Томмі й Анніка помчали додому й швидко вернулися назад. Пеппі чекала на них біля хвіртки. В одній руці вона тримала палицю, а в другій — кошик з їжею. На плечі в неї сидів пан Нільсон.

Спершу діти пішли по шосе, потім звернули в гайок на стежечку, що вилася поміж березами й ліщиною. Так вони дійшли до огорожі, за якою починався ще кращий гайок. Але перед огорожею стояла корова і, видно, й не думала сходити їм з дороги. Анніка крикнула на неї, Томмі відважно підступив ближче й хотів її прогнати, але корова не зрушила з місця, тільки дивилася на дітей великими коров'ячими очима. Щоб покласти цьому край, Пеппі поставила кошик на траву й штовхнула корову так, що та помчала в кущі.

— Яка вперта може бути корова! — сказала Пеппі й перестрибнула через огорожу. — І що з цього виходить? Що всі вперті — корови! Не інакше.

— Який гарний гайок! — захоплено вигукнула Анніка.

Вона видряпувалась на кожен камінь, що траплявся їм на дорозі. Томмі взяв із собою ножика, який йому подарувала Пеппі, й вирізав собі та Анніці палиці. Правда, він трохи порізав собі пальця, але й не думав плакати.

— Може, назбираємо грибів? — мовила Пеппі й зірвала великого червоного мухомора. — Цікаво, чи його можна їсти? Ну принаймні пити не можна, це ясно, отже, лишається тільки їсти. Бо що з ним іще зробиш? — Вона відкусила клаптик гриба й почала його жувати. — Смачний! — радісно мовила вона. — Але краще збиратимемо їх іншим разом, — додала вона й шпурнула мухомора аж до верхівки дерева.

— А що в тебе в кошику? — запитала Анніка. — Щось добре?

— А от я й не скажу тобі цього навіть за тисячу крон, — відповіла Пеппі. — Спершу треба знайти гарне місце, де можна посидіти.

Діти почали шукати гарного місця. Анніка знайшла великий плаский камінь, де можна було б розташуватися, але по ньому лазили червоні мурашки.

— Я з мушками не хочу сидіти, бо не знайома з ними, — заявила Пеппі.

— До того ж вони кусаються, — додав Томмі.

— Як вони кусаються, то й їх можна вкусити, — мовила Пеппі.

Томмі натрапив на галявину серед ліщини, і йому здалося, що там можна було б розташуватися.

— Ні, тут надто мало сонця для мого ластовиння, — заявила Пеппі. — А я його плекаю, бо що може бути краще за ластовиння!

Неподалік здіймався невисокий пагорб, і вони легко на нього вибралися. Нагорі була рівна місчинка, така завбільшки як балкон. Там вони й посідали.

— Заплюште очі, поки я накрию стіл, — наказала Пеппі.

Томмі й Анніка міцно стулили повіки й почувли, як Пеппі відчинила кошика й зашелестіла папером.

— Раз, два, дев'ятнадцять — дивіться! — нарешті скомандувала вона.

Томмі й Анніка розплющили очі і аж скрикнули з захвату, коли побачили розкладені на камені ласощі. Там були й маленькі смачні бутерброди з котлетами й шинкою, і ціла купа оладок, посипаних цукром, і кілька копчених ковбасок, і три ананасові пудинги. Адже Пеппі вчилася куховарити в кока на кораблі свого тата.

— Ох, як добре мати санітарний день! — вигукнув Томмі, напихаючи рота оладками. — Якби кожен день був санітарний!

— Аякже, щоб я весь час мила підлогу! Це, щоправда, приємна робота, але втомлива, як її робити щодня.

Нарешті діти так наїлися, що навіть не мали сили поворухнутись і тільки мовчки грілися на сонці.

— Цікаво, чи літати важко, — за якийсь час озвалася Пеппі, задумливо дивлячись за край каменя. Круча стрімко спадала вниз, і до землі було далеко. — Думаю, що летіти вниз можна навчитися, — повела вона далі. — Вгору, звичайно, важче. Але ж можна почати з легшого. Мабуть, я зараз спробую.

— Не літай, Пеппі! — в один голос закричали Томмі й Анніка. — Пеппі, люба, не треба літати!

Але Пеппі вже стояла на краю урвища.

— Лети, ластівко, лети! І ластівка полетіла! — проказала вона і при слові "полетіла" звела руки й скочила з кручі.

За мить унизу щось глухо гупнуло. Це Пеппі ляпнула на землю. Томмі й Анніка підлізли до краю каменя і злякано глянули на неї згори. Пеппі підвелась і обтрусила коліна.

— Я забула, що треба махати руками! — весело гукнула вона. — Та й надто я обважніла від оладок.

Раптом діти похопилися, що пан Нільсон кудись зник. Мабуть, вирішив погуляти без них. Вони згадали, що бачили, як він недавно грався кошиком. Та поки Пеппі вчилася літати, вони не звертали на нього уваги. І от він десь дівся.

Пеппі так розсердилася, що вкинула один черевик у глибокий рівчак.

— Ніколи не треба брати з собою мавп, як кудись вирушаєш! Хай би пан Нільсон сидів удома й ловив бліх у коня. Так би йому й треба було!

Пеппі полізла в рівчак по свого черевика. Вода сягала їй по живіт.

— Треба використати нагоду і вимити ще й голову, — заявила Пеппі й пірнула у воду, тільки бульбашки спливали на тому місці, де вона стояла. — Тепер можна йти до перукаря, — мовила вона вдоволено, коли нарешті випірнула.

Вона вилізла з рівчака, взула черевика, і всі троє подалися на пошуки пана Нільсона.

— Чуєте, як на мені все хляпає! — засміялася Пеппі. — Сукенка каже: "Хляп, хляп",

а черевики — "Хлюп, хлюп". Ох, як приємно! Спробуй і ти пірнути, — звернулася вона до Анніки, що йшла поряд така вичепурена, в рожевій сукенці, яка дуже личила до її русявих, золотистих кучерів, і в білих шкіряних черевичках.

— Колись іншим разом, — розважно відповіла Анніка.

Діти пішли далі.

— Ну й сердита ж я на пана Нільсона! — мовила Пеппі. — З ним завжди так. Раз він утік від мене в Сарабаї і найнявся служити до однієї старої вдови. Звичайно, про вдову я брешу, — засміялася вона, хвилину подумавши.

Томмі запропонував, щоб вони шукали кожен окремо. Анніка спершу боялася йти сама, але Томмі присоромив її.

— Невже ти така боягузка! — сказав він. Анніка, звичайно, не хотіла признатися, що їй страшно. І діти розійшлися в різні боки.

Томмі подався на луг. Він не знайшов папа Нільсона, зате побачив щось інше. Бугая! Тобто бугай побачив Томмі, і хлопчик йому не сподобався, бо то був лютий бугай, що дуже не любив дітей. Він опустив голову, заревів і кинувся на Томмі. Томмі так заверещав на весь луг, що Пеппі й Анніка почули крик і прибігли глянути, чого Томмі так верещить. Бугай саме взяв хлопчика на роги й підкинув високо вгору.

— От тварюка! — сказала Пеппі Анніці, що ревно плакала. — Хіба можна таке робити? Він же забруднив Томмі білий матроський костюмчик. Доведеться піти й навчити розуму того йолопа.

Пеппі так і зробила. Вона підскочила до бугая й схопила його за хвіст.

— Вибачте, я вам переб'ю роботу, — сказала Пеппі й шарпнула бугая за хвіст.

Бугай обернувся, щоб і її підняти на роги.

— Вибачте, ще раз кажу, я вам переб'ю роботу, — знов мовила Пеппі. — Ласкаво вибачте, — засміялася вона й відламала бугаєві один ріг. — Тепер не модно мати два роги. Всі пристойні бугаї носять тільки по одному рогові або ходять зовсім безрогі, — мовила вона й відламала йому другий ріг.

Бугаї не відчують болю в рогах, тому наш бугай не знав, що став безрогий. Він про всяк випадок вирішив трохи побуцати дівчинку, і якби це була не Пеппі, то з неї нічого б не лишилося.

— Ха-ха-ха! Перестань, не лоскочи! — закричала вона. — Ти собі не уявляєш, як я боюся лоскоту. Перестань, бо я лопну зі сміху!

Але бугай штурхав її далі, і врешті Пеппі стрибнула йому на спину, щоб трохи перепочити. Проте перепочити їй не вдалося. Бугаєві не сподобалося, що хтось сидить у нього на спині. Він почав вистрибувати й вихилитися на всі боки, щоб скинути Пеппі. Але вона стиснула дужче ноги її не падала. Бугай ревів, бігав по всьому лузі, аж у нього пара йшла з ніздрів. А Пеппі сміялася, підганяла його криком і махала рукою Томмі та Анніці, що тремтіли зі страху, як осикове листя.

— Танцюй, танцюй, небораче! — проказала Пеппі словами пісні.

Нарешті бугай так утомився, що ліг на землю, проклинаючи всіх дітей на світі. Він взагалі вважав, що без дітей було б краще жити.

— Ти хочеш трохи відпочити після обіду? — чемно спитала Пеппі. — Ну, то я не буду тобі заважати.

Вона злізла з бугая і пішла до Томмі й Анніки. Томмі вже перестав плакати. Падаючи, він подряпав собі руку, але Анніка перев'язала подряпину своєю хусточкою, і йому вже не боліло.

— Ой, Пеппі, Пеппі! — схвильовано вигукнула Анніка.

— Цить! — прошепотіла Пеппі. — Не буди бугая. Він заснув, а як ми його збудимо, він почне вередувати. Пане Нільсон! Пане Нільсон, де ти? — відразу загукала вона на повний голос, дарма що бугай спав. — Ми йдемо додому!

І раптом вони побачили на сосні пана Нільсона. Він підігнув під себе хвоста і був якийсь смутний. Бо такій маленькій мавпочці не дуже весело залишитися самій у лісі. Пан Нільсон відразу стрибнув Пеппі на плече й заходився вимахувати бриликом, як завжди робив, коли йому було весело.

— Ага, цього разу ти не найнявся до старої вдови, — мовила Пеппі, погладивши його по голові. — Ох, правда, це ж брехня, — додала вона. — Але якщо це правда, то не може бути брехнею. Бо, як добре подумати, то він, мабуть, таки служив у вдови в Сарабаї! До того ж, я знаю, що він уміє готувати чудові котлети.

Діти пішли додому. Пеппі й далі шурхотіла мокрою сукенкою і хлюпала черевиками. Томмі й Анніка вважали, що хоч їх перелякав бугай, вони чудово провели день і заспівали пісеньку, якої навчилися в школі. Власне, пісенька була літня, а вже почалася осінь, але їм здалося, що вона годиться й на цей випадок:

Нам тепле літо — рай,
Ми йдем у ліс і в гай,
Журба лишає нас,
Співаймо всі в цей час,
Гей! Гей!

Хто серцем молодий,
Хай вдома не сидить,
Не чахне і не спить!
Бо наша пісня лине
У гори і в долини,
Нам тепле літо — рай,
Співай і йди у гай,
Гей! Гей!

Пеппі також співала, але вона не знала добре слів і вигадувала собі інші:

Я йду у ліс і в гай,
У тепле літо-рай,
Роблю собі, що хочу,
В рівчак із кручі скочу,
Хлюп! Хлюп!
Чи вірите, чи ні,

Все мокре на мені,
Бугай уже не спить,
Бо наша пісня лине
Згори аж у долину,
Бугай мене лоскоче,
Все на мені хлюпоче,
Хлюп! Хлюп!

ПЕППІ ЙДЕ ДО ЦИРКУ

До малесенького містечка, де жили Пеппі, Томмі й Анніка, завітав цирк, і всі діти кинулися просити у своїх мам і татів грошей на квитки. Томмі й Анніка зробили те саме, і їхній тато відразу дістав з гаманця і дав їм кілька блискучих крон.

Вони затиснули гроші в кулаці й миттю помчали до Пеппі. Вона сиділа біля коня на веранді й заплітала йому хвоста в тоненькі кіски, оздоблюючи кожну червоним бантом.

— Сьогодні в коня день народження, — заявила Пеппі, — тому його треба причепурити.

— Пеппі! — гукнув Томмі, відсапуючись. — Пеппі, хочеш піти з нами до цирку?

— Я піду з вами, куди завгодно, — відповіла Пеппі, — але до сирку навряд, бо не знаю, що це таке. Там роблять боляче?

— Що ти, дурненька! — мовив Томмі. — Нікому там не роблять боляче! Там усім весело. Там є коні, блазні й гарні дами, що ходять по линві!

— Але за це треба платити, — додала Анніка й розтулила кулачок, щоб поглянути, чи вона не згубила блискучу монету в дві крони й дві монети по п'ятдесят ере.

— Я багата, як троль, — сказала Пеппі. — І, мабуть, зможу купити той сирк. Тільки нам буде тіснувато, як побільшає коней. Блазнів і гарних дам я вже якось розташую, а от із кіньми буде гірше.

— Що ти плещеш! — засміявся Томмі. — Ніякого цирку не треба купувати. Гроші платять за те, що дивишся.

— От лишенько! — вигукнула Пеппі й заплющила очі. — Треба платити гроші за те, що дивишся? А я цілими днями тільки те й роблю, що скрізь дивлюся. На скільки ж грошей я вже надивилася!

Але за мить вона обережно розплющила одне око, бо в неї в голові запаморочилося від того, що-нічого не було видно.

— Ну, нехай хоч скільки це коштує, а я мушу бодай раз глянути навколо.

Нарешті Томмі й Анніка розтлумачили Пеппі, що таке цирк. Пеппі взяла з торби кілька золотих монет, натягла на голову свого капелюха, такого великого, як млинове колесо, і всі троє подалися до цирку.

Перед входом у цирк юрмилися люди, до каси стояла довга черга. Та врешті й Пеппі опинилася біля віконця. Вона засунула в нього голову, витріщила очі на літню лагідну жінку, що там сиділа, й запитала:

— Скільки коштує поглянути на тебе?

Але жінка була чужоземка, вона не зрозуміла, що її спитала Пеппі, й відповіла:

— Люпа діфчинко, п'ять платити найкраще місце, три — гірше, крона — стуяче.

— Добре, — мовила Пеппі, — але пообіцяй мені, що ходитимеш по линві.

Втрутився Томмі й сказав, що Пеппі хоче купити гірше місце. Пеппі простягла золоту монету, і літня жінка недовірливо глянула на неї. Вона навіть узяла монету на зуб, щоб переконатися, що то золото. Впевнившись, що монета справді не фальшива, вона дала Пеппі квиток. І решту — цілу купу блискучих білих монет.

— Що я робитиму з цими негарними білими кружечками? — невдоволено сказала Пеппі. — Візьми їх собі, а я за те погляну на тебе двічі. Хоч стоячи.

Пеппі рішуче відмовилася брати здачу, і касирка поміняла її квиток на п'ятикроновий, та ще й дала п'ятикронові квитки Томмі й Анніці, не взявши з них ніякої доплати. Отак вийшло, що Пеппі, Томмі й Анніка всілися на гарних червоних стільцях біля самої арени. Томмі й Анніка крутилися, озирались і махали руками своїм шкільним товаришам, які сиділи далеко ззаду.

— Яка дивна буда! — мовила Пеппі, вражено оглядаючи цирк. — І підлога посипана тирсою. В мене не дуже чисто, але це вже просто хлів!

Томмі пояснив їй, що в кожному цирку підлогу посипають тирсою, щоб коням було добре бігати.

На естраді сидів оркестр; раптом він заграв гучний марш. Пеппі нестямно заплескала в долоні і аж почала підстрибувати з радощів.

— За музику також треба платити, чи її слухають задарма? — спитала вона.

Тієї миті з-за завіси, яка затуляла вхід для артистів, вийшов директор цирку в чорному фракі і з нагайкою в руці, а за ним вибігло десятеро білих коней з червоними плюмажами на голові..

Директор ляснув нагайкою, і коні забігали навколо арени. Він знов ляснув нагайкою, і коні поставали передніми копитами на бар'єр, що оперізував арену. Один кінь опинився біля того місця, де сиділи діти. Анніка не хотіла бути так близько від коня й притислася до спинки стільця. Але Пеппі нахилилася, взяла коня за ногу й сказала:

— Здоров! Можу передати тобі привіт від мого коня. В нього сьогодні день народження, але він оздобив собі бантами хвоста, а не голову.

На щастя, Пеппі встигла відпустити коневі ногу, перше ніж директор знов ляснув нагайкою, бо тоді всі коні зіскочили з бар'єра й побігли навколо арени.

Коли номер скінчився, директор чемно вклонився, і коні вибігли з арени. За мить знов відсунулась завіса, і на арені з'явився білий, як сніг, кінь, а на спині в нього стояла вродлива дівчина в зеленому трико. В програмі було написано, що її звати міс Карменсіта.

Кінь забігав по арені, посипаній тирсою, а міс Карменсіта стояла в нього на спині й усміхалася. І раптом тоді, коли кінь пробігав повз стілець Пеппі, в повітрі щось майнуло, і те щось виявилось самою Пеппі. Вона вискочила на спину коневі й стала позад міс Карменсіти. Міс Карменсіта спершу так здивувалася, що мало не впала. Але потім вона розсердилася й замахала позад себе руками, щоб скинути Пеппі. Але дарма.

— Тихо, не гарячкуй так! — мовила Пеппі. — Я також хочу розважитись. Не тільки ти заплатила гроші!

Тоді міс Карменсіта вирішила сама зіскочити з коня, але не могла, бо Пеппі міцно тримала її руками. А публіка аж вищала зі сміху. Дуже кумедне то було видовисько: ошатна міс Карменсіта, в яку вчепилася руда дівчинка, що стояла у великих черевиках на спині в коня так, наче ціле своє життя тільки те й робила, що виступала в цирку.

Але директор цирку не сміявся. Він дав знак своїм людям у червоній уніформі, щоб вони спинили коня.

— Хіба номер уже скінчився? — розчаровано спитала Пеппі. — Шкода, мені було так весело!

— Погана хлопець! — засичав крізь зуби директор. — Геть з мій цирк!

Пеппі докірливо глянула на нього:

— Чого ти такий сердитий? Мені здавалося, що сюди приходять розважатися.

Вона зсунулася з коня й сіла на своє місце. Але до неї підійшли двоє охоронців і хотіли вигнати її з зали. Вони вчепилися в дівчинку й спробували підвести її. Проте дарма. Пеппі всілася так міцно, що не було змоги відірвати її від стільця, хоч чоловіки натужувалися з усієї сили. Врешті вони стиснули плечима й дали Пеппі спокій.

Тим часом почався новий номер. З'явилася міс Ельвіра, що мала ходити по линві. Вона була вбрана в рожеву сукню з мережива, а в руці тримала рожеву парасольку. Дрібними, зграбними кроками вона пройшлася по линві, тоді почала робити різні акробатичні штуки. Це був гарний номер. Міс Ельвіра навіть показала, що вона вміє ходити по тонкій линві задки. Та коли вона досягла маленького помістка в кінці линви і обернулася, то побачила там Пеппі.

— Чого ти дивишся? — радісно сказала Пеппі, бо міс Ельвіра була дуже вражена.

Міс Ельвіра нічого не відповіла, тільки стрибнула на арену й кинулась на шию директорові, що був її батьком. А той знов послав своїх людей скинути Пеппі з линви. Цього разу послав уже п'ятьох. Але всі глядачі в цирку загукали:

— Не чіпайте її! Ми хочемо подивитися на руду дівчинку!

Вони навіть загупали ногами й заплескали в долоні.

Пеппі рушила по линві. І всі штуки міс Ельвіри були ніщо в порівнянні з тим, що показувала вона. Опинившись посеред линви, Пеппі задерла ногу так високо, що носок її великого черевика дашком завис над головою. Потім трохи опустила ногу й почухала нею за вухом.

Директорові зовсім не сподобалося, що Пеппі виступає в його цирку. Він хотів її спекатися.

Тому покрутив механізм, який натягав линву, сподіваючись, що Пеппі впаде.

Але Пеппі не падала. Вона сіла на линву, немов на гойдалку, й почала гойдатися все швидше й швидше, аж поки нарешті пустила линву й стрибнула просто директорові на спину. Той так злякався, що забігав по арені.

— Оце то кінь! — гукнула Пеппі. — Але чому тобі не почепили червоної китиці на гриву?

Проте час було вже вертатися до Томмі й Анніки. Пеппі зіскочила з директора й сіла на свій стілець, чекаючи, коли почнеться новий номер. Та номер трохи затримувався, бо директорів спершу довелося напиться води й зачесати чуба. Нарешті він знов з'явився на арені, вклонився публіці й сказав:

— Шанофний пані й панове! Сарас ви попачите найпільше тиво сфіту! Найтуший чолофік сфіту, Тужий Атольф, якого ніхто ще не переміг. Путь ласка, шановний пані й панове, ось фін!

І на арену вийшов величезний чоловік у трико тілесного кольору, підперезаний леопардовою шкірою. Самовпевнено всміхаючись, він уклонився публіці.

— Тивіться лишень, який м'яси, — сказав директор і поплескав Дужого Адольфа по руці там, де під шкірою видималися горбом м'язи. — А тепер, шанофний пані й панове, я хочу запропонувати вам один цікавий річ! Хто з фас сважиться посмагатись із Тужим Атольфом, хто з фас сважиться перемогти найтужчий чоловік у сфіті, той дістане сто крон! Сто крон тому, хто переможе Тужий Атольф, шанофний пані й панове! Прошу фиходьте на арену!

Але ніхто не вийшов на арену.

— Що він каже? — запитала Пеппі. — Чого він говорить так незрозуміле?

— Він каже, що той, хто кине додолу того чоловіка, дістане сто крон, — пояснив Томмі.

— Я могла б його кинути додолу, — мовила Пеппі, — але мені його шкода, він такий симпатичний.

— Не хвалися, бо не кинеш, — заперечила Анніка. — Він же найдужчий чоловік у світі.

— Так, він найдужчий чоловік, — погодилася Пеппі, — але ти забула, що я найдужча дівчинка в світі!

Тим часом Дужий Адольф підіймав важкі тягарі й гнув грубі залізні пруті, щоб показати, який він дужий.

— Ну, шанофний пані й панове, — гукнув директор цирку, — якщо спрафті нема такий, хто пажає саропити сто крон, я сховати їх сопі то кишені!

І він помахав асигнацією в сто крон.

— Ну, це вже мені не подобається! — заявила Пеппі й перелізла через бар'єр на арену.

Директор цирку, побачивши її, зовсім осатанів.

— Киш, погане тіфчисько, щоп я тепе тут не пачив! — засичав він.

— Чого ти такий лютий? — дорікнула йому Пеппі. — Я тільки хочу поборотися з Дужим Адольфом.

— Тут не місце тфій виприк! — крикнув директор. — Іти геть, щоп Тужий Атольф не почуф тфій сухвальство!

Проте Пеппі обминула директора й підійшла до Дужого Адольфа. Вона потиснула його велику руку й сказала:

— Ну, давай поборемося з тобою.

Дужий Адольф витріщив на неї очі, нічого не розуміючи.

— За хвилину я починаю! — попередила його Пеппі.

І справді почала. Вона міцно схопила Дужого Адольфа за стан, і не встиг ніхто отямитись, як кинула його на мату. Дужий Адольф відразу схопився на ноги. Він був червоний як рак.

— Ура, Пеппі! — гукнули Томмі й Анніка. І всі глядачі також закричали;

— Ура, Пеппі!

Директор цирку сидів на бар'єрі і з люті стискав кулаки. Але ще більше лютував Дужий Адольф. Він зроду не зазнавав такої ганьби. Але зараз він покаже цій рудій дівчинці, що таке сила. Дужий Адольф кинувся на Пеппі, схопив її за стан, але вона стояла непорушна, мов скеля.

— Ану ще раз! — підбадьорливо мовила Пеппі. Потім випручалася від нього, і за мить Дужий Адольф знов лежав на маті. Пеппі постояла, чекаючи, поки він підведеться. Довго їй чекати не довелося. Адольф люто крикнув, скочив на ноги й кинувся на неї.

— Гура-бура-бом! — вигукнула Пеппі. Публіка в залі почала підкидати шапки, гупати ногами й кричати:

— Ура, Пеппі!

Коли Дужий Адольф утретє напав на Пеппі, вона підняла його над головою і на витягнених руках обнесла навколо арени. Потім кинула на мату й притримала коліном, щоб він не підвівся.

— Ну, друже, більше, мабуть, з тобою не варто морочитися. Принаймні веселіше вже не буде.

— Пеппі перемогла! Пеппі перемогла! — закричали глядачі.

Дужий Адольф ганебно втік з арени, а директорів довелося підійти до Пеппі й простягти їй сто крон, хоч він мав такий вигляд, наче хотів її з'їсти.

— Прощу, люпа панно, — сказав він. — Ось сто крон.

— Навіщо мені цей папірець? — зневажливо мовила Пеппі. — Візьми його собі, як хочеш.

Вона вернулася на своє місце і сказала Томмі й Анніці:

— Цей сирк нудний, а трохи подрімати завжди корисно. Збудите мене, коли знов буде потрібна моя допомога.

Пеппі відкинулася на спинку стільця й заснула. Вона солодко сопіла собі, поки блазні, ковтачі ножів і заклиначі змії показували своє мистецтво Томмі, Анніці та іншим глядачам.

— Але все-таки мені здається, що Пеппі виступала краще, — прошепотів Томмі Анніці після вистави.

ДО ПЕППІ ЗАКРАДАЮТЬСЯ ЗЛОДІЇ

Після події в цирку в цілому містечку не лишилось людини, яка б не знала, що Пеппі страшенно дужа. Про це навіть написала газета. Але мешканці інших

місцевостей, певна річ, не знали, хто така Пеппі.

Одного темного осіннього вечора повз віллу "Хованка" йшло двоє волоцюг. То були небезпечні злодії, що вешталися по країні й роздивлялися, де можна щось поцупити. Вони побачили світло у вікні вілли й вирішили зайти попросити по шматку хліба з маслом.

Пеппі саме того вечора висипала в кухні на підлогу всі свої золоті монети, щоб порахувати, скільки їх є. Монет було так багато, що вона однаково не могла б їх порахувати, але все-таки часом пробувала, бо любила, щоб у всьому був лад.

— Сімдесят п'ять, сімдесят шість, сімдесят сім, сімдесят вісім, сімдесят дев'ять, сімдесят десять, сімдесят одинадцять, сімдесят дванадцять, сімдесят тринадцять, сімдесят сімнадцять... Ох, у мене аж шия затерпла! Мабуть, є якийсь інший спосіб рахувати, бо ж хіба так можна порахувати стільки золота. Ага, згадала — чотириста, тисяча.

Тієї миті почувся стук у двері.

— Заходьте, як хочете, а як ні, то не заходьте! — крикнула Пеппі. — Я нікого не силую.

Двері відчинилися і волоцюги зайшли до кімнати. Можете собі уявити, як вони витріщили очі, коли побачили руду дівчинку, що сиділа посеред підлоги й рахувала золото.

— Ти сама вдома? — хитро спитали вони.

— Не сама, — відповіла Пеппі. — Ще є пан Нільсон.

Звідки злодіям було знати, що пан Нільсон — це мавпа, яка тепер саме спала в зеленому ліжечку, вкрита ляльковою ковдрою. Вони подумали, що Нільсоном звати господаря вілли, й мовчки презирнулися. Їхній погляд означав:

"Ми заглянемо сюди трохи пізніше".

А Пеппі вони сказали:

— Ми зайшли спитати, котра година.

Вони так розхвилювалися, що зовсім забули про хліб і масло.

— Ви такі великі, а не знаєте, котра година? То відгадайте, що це таке: цокає і йде, а до дверей не дійде. Може, ви теж знаєте загадки, то загадайте й мені якусь.

Злодії подумали, що Пеппі надто мала й не вміє визначати час за годинником. Вони повернулися й вийшли.

— Що, не вгадаєте, га? Ніколи не чули такого собі "цок-цок"? А ще питаєте, котра година, коли не знаєте, що таке годинник! Але нічого, йдіть собі здорові, — сказала Пеппі й знов заходилася рахувати гроші.

Злодії поставали надворі, потираючи руки з радощів.

— Ти бачив коли стільки грошей? Ну й ну! — сказав один.

— Еге ж, нам пощастило, — озвався другий. — Треба тільки почекати, поки це дівчисько й той Нільсон поспнуть. Тоді зайдемо до хати й заберемо все.

Вони посідали під дубом. Сіяв дрібний дощик, злодіїв мучив голод, і чекати було не дуже приємно, але думка про гроші додавала їм бадьорості.

Поступово в сусідніх будинках гасло світло, але у віллі "Хованка" й далі світилося. Пеппі саме надумала вчитись танцювати твіст і не хотіла лягати, поки не опанує цього танцю. Нарешті і в її вікнах стало темно.

Злодії ще трохи почекали, щоб пан Нільсон устиг міцно заснути. Потім крадькома підійшли до кухонних дверей і приготувалися відімкнути їх своєю злодійською відмикачкою. Один із них— він звався Блюм — несамохіть натиснув на ручку. Виявилося, що двері не замкнені.

— Глянь, які дурні люди, — прошепотів він товаришеві. — Не замкнули на ніч дверей!

— Тим краще для нас, — відповів другий злодій, високий чорнявий чоловік, якого знайомі звали Шибайголова Карлсон.

Шибайголова Карлсон засвітив кишеньковий ліхтарик і злодії зайшли до кухні. Там було порожньо. А в кімнаті поряд спала Пеппі й стояло лялькове ліжечко пана Нільсона.

Шибайголова Карлсон відчинив туди двері, обережно зазирнув усередину й прислухався. З кімнати не долинали ніяких звуків, і він почав водити навколо ліхтариком. Коли пучок світла впав на ліжко Пеппі, злодії побачили на подушці ноги її страшенно здивувалися. Бо Пеппі, як завжди, сховала голову під ковдру, а ноги поклала на подушку.

— Це, мабуть, та сама дівчинка, — прошепотів Шибайголова Карлсон. — До того ж вона міцно спить. Але де, по-твоєму, спить той Нільсон?

— Пан Нільсон, з вашого дозволу, — почувся з-під ковдри спокійний голос Пеппі. — Пан Нільсон спить у ляльковому зеленому ліжечку.

Злодії спершу так злякалися, що хотіли дременути, але потім до них дійшов зміст слів Пеппі: пан Нільсон, виявляється, спить у ляльковому ліжечку! Вони освітили ліхтариком ліжечко й побачили в ньому мавпу, вкриту ковдрою. Шибайголова Карлсон не міг утриматися від сміху.

— Блюме, — сказав він, — пан Нільсон, виходить, мавпа! Га-га-га!

— Так, а ви думали, що він молотарка? — почувся з-під ковдри спокійний голос Пеппі.

— Хіба твої тато й мама не вдома? — запитав Блюм.

— Ні, не вдома, їх ніколи не буває вдома.

Шибайголова Карлсон і Блюм так зраділи, що аж замурчали з утіхи.

— Послухай, дівчинко, — мовив Шибайголова Карлсон, — вилізь на хвилину, нам треба побалакати з тобою.

— Ні, я сплю, — відповіла Пеппі. — А ви що, хочете й мені загадати загадку? Коли так, то спершу відгадайте мою: що то за годинник, який іде, йде і ніяк до дверей не дійде?

Але Блюм рішуче підійшов до ліжка й стягнув з Пеппі ковдру. Дівчинка спокійно глянула йому у вічі й запитала:

— Ти вмієш танцювати твіст? Бо я вмію!

— Надто ти багато питаєш, — втрутився Шибайголова Карлсон. — А ми також хочемо щось запитати. Наприклад, де ті гроші, які ти рахувала на підлозі?

— У торбі в шафі, — щиро відповіла Пеппі.

Шибайголова Карлсон і Блюм захихотіли.

— Думаю, ти не образишся, золотко, якщо ми заберемо торбу? — спитав Шибайголова Карлсон,

— Чого мені ображатися, беріть! — відповіла Пеппі.

Блюм підійшов до шафи й витяг торбу.

— А я думаю, ти також не образишся, золотко, якщо я заберу її назад, — мовила Пеппі, зіскочивши з ліжка й підступивши до Блюма.

І не встиг він отямитися, як торба була вже в Пеппі.

— Тільки без жартів, — мовив Шибайголова Карлсон. — Давай торбу!

Він схопив Пеппі за руку й спробував відібрати здобич.

— А мені якраз закортіло пожартувати, — сказала Пеппі й висадила Шибайголову Карлсона на шафу. За мить там опинився й Блюм. Тоді обидва волоцюги збагнули, що Пеппі не звичайна дівчинка, і дуже злякалися. Проте їм так хотілося заволодіти торбою з грішми, що вони побороли свій страх.

— Гайда, Блюме! — скомандував Шибайголова Карлсон, і вони обидва стрибнули з шафи й кинулися до Пеппі, яка досі тримала в руці торбу.

Пеппі ткнула одного й другого вказівним пальцем, і вони розлетілися в різні боки. Поки вони встигли звестися на ноги, Пеппі схопила довгу мотузку і зв'язала їм руки й ноги. Після нього злодії заспівали іншої пісні.

— Люба дівчинко, — благальне мовив Шибайголова Карлсон, — вибач нам, ми просто пожартували! Не роби нам лиха, ми двоє нещасних волоцюг і прийшли до тебе попросити хліба.

Блюм навіть схлипнув.

Пеппі спершу сховала торбу в шафу, тоді обернулася до своїх полонених і запитала:

— З вас котрийсь уміє танцювати твіст?

— Аякже, — сказав Шибайголова Карлсон. — Думаю, що ми обидва вміємо.

— Чудово! — втішилася Пеппі й заплескала в долоні. — Може, потанцюємо? Я саме сьогодні навчилася його танцювати.

— Залюбки, — погодився Шибайголова Карлсон, трохи спантеличений такою пропозицією.

Тоді Пеппі взяла великі ножиці, перерізала мотузки й звільнила полонених.

— Але в нас немає музики, — заклопотано сказала вона. І враз придумала. — Ти вмієш грати на гребінці? — звернулася вона до Блюма. — Заграй, а ми з ним потанцюємо. — Пеппі показала на Шибайголову Карлсона.

Блюм, звичайно, вмів грати на гребінці. І він заграв на цілий будинок. Пан Нільсон прокинувся й сів на ліжку, здивовано спостерігаючи, як Пеппі гасає з Шибайголовою Карлсоном. А вона танцювала так завзято, наче від цього танцю залежало її життя.

Нарешті Блюм заявив, що більше не хоче грати, бо гребінець лоскоче йому губи. А

Шибайголова Карлсон, який мандрував цілий день, сказав, що в нього болять ноги.

— Любі мої, ще хоч трішечки! — попросила Пеппі й знов закружляла по кімнаті.

Шибайголова Карлсон і Блюм мусили змиритися.

Нарешті о третій годині ночі Пеппі сказала:

— Я б могла танцювати до четверга! Але ви, певне, стомилися і зголодніли.

Злодії таки справді були стомлені й голодні, проте не зважувалися признатись. Пеппі дістала з буфета хліб, сир, масло, шинку, холодне м'ясо й молоко, і вони всі посідали до столу — Блюм, Шибайголова Карлсон і Пеппі — і їли, аж поки на столі майже нічого не лишилось. Решту молока Пеппі вилила собі у вуха.

— Воно помагає, коли стріляє у вусі, — пояснила Пеппі.

— Бідолохо, в тебе стріляє у вусі? — пожалів її Блюм.

— Ні, — мовила Пеппі, — але може стріляти.

Нарешті злодії підвелися, подякували за їжу й почали прощатися.

— Як добре, що ви завітали до мене! Посидьте ще трохи, невже вам неодмінно треба йти? — зажурилася Пеппі. — Я ще зроду не бачила, щоб хтось так гарно вмів танцювати твіст, — сказала вона Шибайголові Карлсону, а Блюмові порадила: — Частіше грай на гребінці, тоді тобі не буде лоскотно.

Коли злодії були вже на порозі, Пеппі наздогнала їх, дала кожному по золотій монеті й сказала:

— Беріть, ви чесно їх заробили.

ПЕППІ ЗАПРОШУЮТЬ НА ПІДВЕЧІРОК

Мама Томмі й Анніки влаштовувала підвечірок для своїх приятельок. З цієї нагоди вона напекла пиріжків і вирішила, що Томмі й Анніка також можуть запросити до себе свою нову товаришку. "Та й мені буде легше, — подумала вона. — Діти будуть гратися, і я зможу спокійно посидіти з гістьми".

Томмі й Анніка страшенно зраділи, коли почули, що їм можна запросити Пешгі, і відразу помчали до неї. Вони застали її в садку. Пеппі поливала зі старого іржавого відерця останні прив'ялі осінні квіти. Сіяв дощик, і Томмі сказав, що в таку погоду квіток не треба поливати.

— Добре тобі казати, — сердито мовила Пеппі. — А я цілу ніч не спала і мріяла, що вранці поливатиму квітки. І тепер не дозволю, щоб якийсь там нікчемний дощ став мені на заваді, так собі й затям!

Тут Анніка повідомила Пеппі, що її запрошено на підвечірок.

— На підвечірок?.. Мене?.. — вражено перепитала Пеппі й так захвилювалася, що почала поливати замість квіток Томмі. — Ой, що ж робити! Я так хвилююся!.. Що, як я буду там погано поводитися?

— Я певна, що ти будеш гарно поводитись-сказала Анніка.

— Все може статися, — мовила Пеппі. — Я, звичайно, спробую, повір мені, але я вже не раз помічала, що людям моя поведінка не подобається, хоч я поводжусь з усієї сили. Коли я була на морі, то про це не думала. Але я обіцяю, що все робитиму, аби тільки вам не довелося червоніти за мене.

— Ну й добре, — сказав Томмі і разом з Аннікою побіг по дощі додому.

— Не забудь: о третій годині дня! — гукнула ще Анніка, визираючи з-під парасольки.

О третій годині дня перед дверима вілли, де мешкали Сетергрени, спинилася Пеппі Довгапанчоха, вичепурена, як дама. Задля цієї події вона розпустила свої руді коси, що спадали їй на плечі, мов лев'яча грива. Губи вона нафарбувала яскраво-червоною крейдою, а брови так начорнила сажею, що аж страшно було дивитися. Нігті вона також нафарбувала червоною крейдою, а до черевиків причепила зелені банти.

— Я певна, що буду найошатніша гостя на підвечірку, — промурмотіла Пеппі сама до себе й натиснула на дзвінок.

У вітальні Сетергренив сиділи три поважні дами, Томмі, Анніка та їхня мати. Стіл був уже накритий, а в каміні палали дрова. Дами спокійно розмовляли між собою, а Томмі з Аннікою, вмовившись на канапі, гортали альбом. Усе навколо дихало миром і спокоєм. Та несподівано той спокій порушили:

— Гвинтівку на плече!

Команда почулася з коридору, а за мить на порозі з'явилася Пеппі Довгапанчоха. Вона крикнула так голосно, що з несподіванки дами аж підскочили:

— Рота, кроком руш! — І, гупаючи підборами, Пеппі підійшла до пані Сетергрени.

— Рота, стань! — скомандувала вона й спинилася.

— Руки вперед, раз, два! — крикнула далі Пеппі і обома руками широко потиснула господині руку.

— Коліна зігни! — вигукнула вона й присіла в поклоні.

Тоді всміхнулася до пані Сетергрени і мовила своїм звичайним голосом:

— Я дуже несмілива і якби не скомандувала собі, то й досі стояла б у коридорі й не зважувалася б зайти.

Після цього Пеппі обійшла всіх трьох дам і кожен поцілувала в щоку, проказуючи:

— Шарман, шарман[1], маю честь!

Вона чула, як ці слова проказував один чоловік, коли його знайомили з дамою.

Потім Пеппі всілася на найм'якше крісло. Пані Сетергрени думала, що діти підуть нагору, до кімнати Томмі й Анніки, коли прийде їхня товаришка, але Пеппі, видно, й гадки не мала покидати вітальню: вона поплескувала себе по колінах і раз по раз позирала на накритий стіл.

— Стіл мав дуже апетитний вигляд, — нарешті мовила вона. — Коли ми почнемо?

Тієї миті Елла, дівчина, що допомагала пані Сетергрени у хатній роботі, принесла гарячий кавник, і господиня сказала:

— Прошу до столу!

— Цур, я перша! — гукнула Пеппі і в два скоки опинилася коло столу.

Там вона нагребла на тарілку цілу гору пиріжків, укинула в чашку з кавою п'ять грудочок цукру, вилила туди з половину вершків і вернулася на своє крісло із здобиччю, перше ніж дами встигли дійти до столу.

Пеппі поставила на коліна тацю з тарілкою й чашкою і почала так швидко вмочати

пиріжки в каву й напихати ними рот, що не могла й слова вимовити, хоч скільки пробувала. За якусь хвилину вона вм'яла все, що було на таці. Тоді підвелася, вдарила в тарілку, наче в барабан, і знов рушила до столу поглянути, чи там не лишилося пиріжків. Дами невдоволено позирали на Пеппі, але вона не помічала того. Весело щебечучи, вона ходила навколо столу і час від часу запихала в рот то пиріжок, то тістечко.

— Як гарно, що ви мене запросили, — мовила вона. — Мене ще ніколи ніхто не кликав на підвечірок.

Посеред столу стояв великий торт із кремом, прикрашений квіткою з цукатів. Пеппі якийсь час, мов зачарована, дивилася на нього, заклавши руки за спину, тоді раптом нахилилась і викусила цукатну квітку. Але нахилилася вона надто швидко, тож коли підвела голову, все обличчя в неї було заліплене кремом.

— Ха-ха-ха! — засміялася Пеппі. — Тепер можна гратися в піжмурки. Я весь час буду жмуритися, бо й так нічогісінько не бачу. — Вона висунула язика й заходилася облизувати крем. — Що там казати, сталося нещастя, — вела вона далі. — В кожному разі торт зіпсований, і краще я його з'їм увесь.

Так вона й зробила. Взяла лопатку, за кілька хвилин змела весь торт і вдоволено поплескала себе по животі.

Пані Сетергрєн на той час вийшла до кухні й не знала, що сталося з тортом. Але інші дами дуже суворо дивилися на Пеппі. Бо вони також хотіли скуштувати торта. Пеппі помітила, що вони невдоволені, й вирішила їх втішити:

— Не беріть так близько до серця всякі дрібниці. Головне, щоб ви були здорові. І в гостях завжди треба бути веселим.

Вона взяла цукерницю й розсипала по підлозі грудки цукру.

— Ох, що я наробила! Ото роззява! Я думала, що це пісок. Та коли вже сталася біда, треба шукати якоїсь ради. А як розсиплеш грудочки, то єдина рада — притрусити їх піском.

З цими словами вона набрала в рот із другої цукерниці цукру піску й почала щосили роздмухувати його по підлозі.

— Ну от, якщо й це не допоможе, то вже ніщо не допоможе, — мовила Пеппі й висипала весь цукор із цукерниці. — Зверніть увагу, це пісок, отже я виправила свою помилку. А тепер хотіла б я знати, навіщо розсипають пісок, як не на те, щоб по ньому було легко ходити.

Тієї миті вернулася пані Сетергрєн і, побачивши розсипаний цукор, сердито взяла Пеппі за руку й відвела її до Томмі й Анніки, що сиділи на канапі. Тоді підсіла до своїх гостей і запропонувала їм ще по чашці кави. Зауваживши, що торта немає, вона дуже зраділа, бо вирішила, що він так сподобався гостям, що вони з'їли його до крихти.

Пеппі, Томмі й Анніка тихенько розмовляли на канапі. В каміні потріскували дрова. Дами з господинею спокійно допивали каву. Як завжди, коли збираються дами, розмова зайшла про хатніх робітниць. Вони нарікали, що тепер важко знайти добру хатню робітницю, що всі дівчата нічого до пуття не вміють. І дами дійшли висновку, що

взагалі не варто наймати служницю. Куди краще робити все самій, принаймні знаєш, що робота зроблена як слід.

Пеппі слухала їхню розмову,

— У моєї бабусі була колись хатня робітниця на ім'я Малін, — раптом сказала вона, щойно дами на мить замовкли. — Малін була непогана, тільки мала на ногах мозолі. І ще одна була в неї вада — коли приходив хтось чужий, Малін кидалася на нього й кусала за ноги. І лаялася. О, як вона вміла лаятися! На цілий квартал було чути. Хоч лаялася вона жартома, але чужі цього не знали. Якось до бабусі прийшла стара дама, дружина пастора. Малін тоді ще тільки почала служити. Тільки-но гостя сіла в крісло, Малін кинулась на неї і вчепилася зубами в її суху ногу. Стара так зойкнула, що Малін з переляку ще дужче стиснула зуби. А тоді не змогла їх витягти, так і тримала зуби в литці дружини пастора до п'ятниці. І бабусі довелося того дня самій чистити картоплю. Бабуся чистила так старанно, що коли скінчила, картоплі взагалі не лишилося, саме лушпиння. Але після тієї п'ятниці дружина пастора більше ніколи не приходила до бабусі. Вона, бачте, не розуміла жартів. А Малін любила пожартувати, бо завжди була в доброму гуморі. Хоч ні, часом дуже легко ображалася. Коли одного разу бабуся проштрикнула їй виделкою вухо, вона сердилась цілий день.

Пеппі озирнулася навколо й ласкаво всміхнулася дамам.

— Отака була Малін, — зітхнула вона й згорнула руки на животі.

Дами вдавали, що не слухають базікання Пеппі, й розмовляли далі про своє:

— Якби моя Руса була хоч охайна, можна було б іще миритися, — сказала пані Берггрен. — А вона як поросся.

— То ви не бачили Малін, — втрутилася Пеппі. — Бабуся казала, що не могла натішитися нею, така вона була брудна. Бабуся навіть довгий час вважала її за негритьянку, бо шкіра в неї була геть чорна. Але потім виявилось, що то невимитий бруд. А якось на благодійницькому балу в ратуші вона отримала перший приз за бруд під нігтями. Аж страшно подумати, які брудні бувають люди! — радісно докінчила Пеппі.

Пані Сетергрен сердито глянула на неї.

— Уявіть собі, якось моя Бріта у свій вільний день одягла мою синю шовкову сукню, — сказала пані Гранберг. — Ви бачили таке нахабство?

— Ще б пак! — підхопила Пеппі. — Ваша Бріта того самого тіста книш, що й Малін. У бабусі була рожева кофта, яку вона страх любила. Але найгірше те, що її любила й Малін. І щоранку вони сперечалися, кому одягати кофту. Нарешті домовилися, що одягатимуть її по черзі через день, щоб нікому не було кривди. Але ви не можете собі уявити, яка Малін була вередлива. Навіть у ті дні, коли була бабусина черга, вона могла прийти й заявити: "Якщо ви не дасте мені рожевої кофти, я не приготую вам морквяного соку!" Ну й що бабусі було робити? Вона дуже любила морквяний сік, тож мусила поступатися. А Малін одягала кофту, верталася вдоволена до кухні й так ревно видавлювала морквяний сік, що він бризкав аж на стіни.

На хвилину в кімнаті запала тиша. Потім одна дама сказала:

— Я, звичайно, не впевнена, але мені здається, що моя Гульда краде. Бо я часто зауважувала, що з дому пропадають речі...

— Малін... — знов почала Пеппі, але пані Сетергрєн різко перебила її:

— Діти, йдіть гратися до себе нагору!

— Зараз, я тільки докажу, що Малін також краде, — мовила Пеппі. — Як сорока! Не могла втриматися! Бувало, встане серед ночі й трохи вкраде чогось, бо казала, що інакше не може заснути. Якось вона поцупила бабусине піаніно й примудрилася сховати його у верхню шухляду своєї шафки. Бабуся казала, що Малін була дуже спритна.

Томмі й Анніка взяли Пеппі під руки й потягли сходами нагору. Дами налили собі по третій чашці кави.

— Моя Елла була б нічого, тільки що дуже вона б'є посуд, — мовила пані Сетергрєн.

Руда голова Пеппі знов з'явилася на сходах.

— Аби ви знали, скільки Малін перетовкла посуду! — гукнула вона. — Ото вже була! Навіть визначила собі для цього діла окремий день серед тижня. Бабуся казала, що то був вівторок. Того дня з п'ятої години ранку чути було, як Малін товкла в кухні посуд. Починала вона з чашок, склянок та інших легких речей, потім бралася до тарілок, а кінчала гусятницею і суповою мискою. Коли в Малін після обіду випадала вільна година, вона брала молоток, заходила до вітальні й товкла там розвішані по стінах старовинні індійські тарелі. В середу бабусі доводилося купувати новий посуд, — закінчила Пеппі і зникла, наче її й не було.

Пані Сетергрєн урвався терпець. Вона побігла нагору до дитячої кімнати, підскочила до Пеппі, що саме вчила Томмі стояти на голові, й сердито сказала:

— Ніколи більше не приходить до нас, якщо ти не вмієш гарно поводитись!

Пеппі вражено глянула на неї, і очі її поволі наповнилися слізьми.

— Я так і думала, що не зможу гарно поводитись, — мовила вона. — Не треба було й пробувати, однаково не навчуся. Краще б я лишилася на кораблі.

Вона вклонилася пані Сетергрєн, попрощалася з Томмі й Аннікою й поволі зійшла сходами вниз.

Дами також зібралися йти додому. Пеппі сіла в коридорі на поличку для галош і розглядала їх, поки вони надягали капелюшки й пальта.

— Яка шкода, що ви не цінуєте своїх хатніх робітниць, — сказала Пеппі. — От коли б вам попалася така служниця, як Малін. Бабуся завжди казала, що з нею ніхто не зрівняється. Якось на різдво Малін треба було подати на стіл печене поросся. І знаєте, що вона зробила? В куховарській книжці вона вчитала, що поросся подають з паперовими серветками у вухах і з яблуком у зубах. Вона, сердешна, подумала, що то в неї самої мають бути серветки у вухах і яблуко в зубах. Аби ви були побачили її того святвечора, коли вона з'явилася в їдальні з серветками у вухах і з великим яблуком у зубах. Бабуся каже їй: "Ти дурепа, Малін!" А вона не може й слова вимовити на свій захист через те яблуко, тільки вухами ворухить, а папір як зашелестить! Вона хотіла тим шелестінням щось сказати, та вийшло тільки: "Шурх, шурх, шурх". І вкусити когось

за ногу вона через яблуко теж не могла, а тоді в бабусі було якраз багато гостей. Так, для бідолашної Малін то був сумний святвечір, — зігхнула Пеппі.

Дами тим часом повдягались і почали прощатися з господинею. Пеппі також підступила до пані Сетергрєн і пошепки сказала:

— До побачення, даруйте, що я не вмію гарно поводитись.

Вона помахала їй своїм крилатим капелюхом і пішла слідом за дамами. Але за хвірткою їхні шляхи розійшлися. Пеппі завернула до своєї вілли, а дами в інший бік. Та за кілька хвилин вони почули позад себе чийсь тупіт. Це їх наздоганяла Пеппі.

— Знаєте, бабуся дуже сумувала, коли Малін пішла від неї. Уявіть собі, якось у вівторок Малін розбила з десяток чашок, тоді зібралася, сіла на пароплав і кудись поїхала. І бабусі довелося добивати посуд самій. А вона, сердешна, не вміла, аж мозолі намуляла собі на руках. Від Малін більше не було чуток. А шкода, така добра була служниця, казала бабуся.

Пеппі вернулася назад, а дами поспішили додому; Коли вони вже відійшли далеченько, то почули голос Пеппі, яка щосили гукала їм навздогін:

— А ще-е Ма-а-лін ні-ко-о-оли не замітала під лі-і-іжками!

ПЕППІ СТАЄ РЯТІВНИЦЕЮ

Якось у неділю після обіду Пеппі сіла відпочити, міркуючи, чи все вона поробила. Томмі й Анніки вона не чекала в гості, бо ті пішли зі своїми татом і мамою до знайомих.

День минув у приємній для неї роботі. Вона встала рано й подала в ліжко панові Нільсонові сніданок — сік і булочки. Мавпочка була така гарна, коли сиділа в голубій нічній сорочечці й тримала обома руками склянку. Потім нагодувала й вичесала коня, а заразом розповіла йому довгу казку про свої морські подорожі. Після того намалювала на шпалерах у вітальні картину — огрядну даму в червоній сукні й чорному капелюшку. В одній руці дама тримала квітку, а в другій — здохлого пацюка. Пеппі дуже сподобалось її малювання. Воно так прикрасило кімнату. Намилувавшись картиною, вона сіла біля комода й заходилася перебирати в шухлядах свої скарби — пташині яйця й черепашки, згадуючи всі ті дивовижні місця, де вони з татом збирали ці чудесні речі, та цікаві крамнички по цілому світі, де вони купували їх. Потім спробувала навчити пана Нільсона танцювати твіст, але той не захотів. Пеппі поміркувала, чи не навчити танцювати коня, але натомість залізла в ящик, де лежали дрова, і закрилася льодою. Вона уявила собі, що вона сардина, а ящик — консервна бляшанка, проте їй швидко набридло так гратися, бо не було Томмі й Анніки, з яких також могли б вийти сардини.

Так і захопив її вечір. Вона притиснулася кирпатим носиком до шибки й задивилася в осінні сутінки. Враз вона згадала, що вже кілька днів не їздила верхи, й вирішила негайно надолужити прогаяне. День був приємний, хай він приємно й закінчиться. Вона надягла свого великого капелюха, покликала пана Нільсона, що грався в кутку скляними кульками, осідлала коня, винесла його з веранди, і вони рушили з двору: пан Нільсон верхи на Пеппі, а Пеппі верхи на коні.

Було холоднувато, вулиці підмерзли, і кінські копита цокали так гучно, що аж луна

котилася. Пан Нільсон сидів на плечі в Пеппі й на ходу намагався хапати гілки дерев у садках, які вони поминали. Але Пеппі мчала так швидко, що він не встигав хапати їх. Навпаки, кілька разів гілки самі його хапали й боляче били по вухах. Йому навіть довелося притримувати брилика, щоб він не впав з голови.

Пеппі мчала тісними вуличками містечка, і люди злякано сахалися, даючи їй дорогу.

Звичайно, в тому містечку був ринок. Навколо ринку стояли невисока ратуша, пофарбована в жовтий колір, і гарні старовинні будинки, серед яких височів недавно побудований триповерховий дім. Усі називали його хмарочосом, бо він був найвищий у містечку.

Містечко, здавалося, мирно й спокійно дрімало в недільному присмерку. Та раптом тишу пронизав різкий крик:

— У хмарочосі пожежа! Пожежа!

І звідусіль на ринок кинулись переполохані люди. Вулицями, страхітливо сигналячи, промчала пожежна машина. Містечкові діти, яким спершу здавалося, що дивитися на пожежу весело, почали плакати — вони боялися, що загоряться і їхні будинки. На ринку зібралося стільки людей, що поліції довелося відштовхувати їх. Коли над'їхала пожежна машина, з вікон хмарочоса бухкало полум'я, а пожежників огортав дим, на них сипалися снопи іскор, коли вони мужньо пробували загасити пожежу.

Горіти почало знизу, і вогонь швидко дерся вгору. Раптом люди, що стояли на ринку, похололи зі страху: вони помітили, як у вікні мансарди під самим дахом майнула дитяча рука, розчинила його, і звідти виглянуло двоє хлопчиків. Більшенький із них крикнув:

— Ми не можемо вийти, бо хтось розіклав багаття на сходах!

Він мав десь років п'ять, а його братик — три. Їхня мати кудись пішла й лишила їх удома самих.

Люди на ринку захвилювалися, декотрі почали плакати. Начальник пожежників безпорадно:

розвів руками. На машині, звичайно, була драбина, але вона не сягала так високо. А зайти в будинок сходами вже не можна було. Людей охопив розпач, коли вони збагнули, що діти можуть згоріти. Адже за кілька хвилин полум'я мало перекинутись і на мансарду. Бідолашні діти стояли біля вікна і плакали.

Серед натовпу була й Пеппі. Не злязючи з коня, вона якийсь час зацікавлено дивилася на пожежну машину, прикидаючи, чи не купити їй собі таку. Машина сподобалась їй тим, що була яскраво-червона і що так страхітливо сигналіла, коли їхала вулицями. Потім Пеппі перевела погляд на тріскуче полум'я й пошкодувала, що іскри не долітають до неї. Звівши очі ще вище, вона помітила й хлопчиків і здивувалася, що вони такі перелякані. Пеппі ніяк не могла зрозуміти, чому їм не подобається вогонь, тому запитала тих, хто стояв біля неї:

— Чого ті хлопчики так ревуть?

Спершу у відповідь почулося ще голосніше схлипування, та врешті якийсь

огрядний добродій сказав:

— А як ти думаєш? Хіба ти б не ревла, якби сама опинилася там і не могла злізти?

— Я ніколи не реву, — мовила Пеппі. — Та якщо вони не можуть злізти, чому їм ніхто не допоможе?

— Тому що нема як, — відповів огрядний добродій.

Пеппі хвилину подумала, тоді спитала:

— Хіба не можна принести сюди довгу мотузку?

— А яка з неї користь? Такі малі діти самі нею не спустяться. Та й як ту мотузку їм подати?

— Я подам, мені не первина, — спокійно відповіла Пеппі. — Несіть швидше мотузку.

Ніхто не повірив, що Пеппі зможе щось зробити, але все-таки їй принесли мотузку.

На розі триповерхового будинку росло високе дерево, і його крона була на одному рівні з вікном мансарди, але метрів на три не досягала до нього. І стовбур був гладенький, без жодного сучка. Навіть Пеппі не змогла б вилізти на те дерево.

Полум'я тріщало, діти плакали, а люди внизу голосили з безсилового розпачу.

Пеппі зіскочила з коня, взяла мотузку й прив'язала її до хвоста панові Нільсону. Потім посадила його на стовбур, легенько підштовхнула й сказала:

— Будь чемним хлопчиком!

Пан Нільсон зрозумів, що від нього хочуть. Він слухняно поліз угору гладеньким стовбуром; для мавпи такий стовбур все одно що драбина.

Люди на ринку затамували подих і напружено стежили за паном Нільсоном. А він сів на гілляку вгорі й глянув на Пеппі. Дівчинка махнула йому, щоб він злазив назад. І він поліз назад, але з другого боку гілляки. Тож коли він опинився на землі, мотузка виявилась перекинена через гілляку й обома кінцями звисала донизу.

— Ти в мене розумненький хлопчик, міг би бути де завгодно професором! — похвалила Пеппі пана Нільсона, відв'язуючи від його хвоста мотузку.

Поблизу хмарочоса лагодили будинок. Пеппі побігла туди й принесла довгу дошку. Потім узяла дошку під пахву, вільною рукою схопила мотузку, вперлася ногами в стовбур і спритно полізла вгору. Люди просто зацікавилися з подиву. А Пеппі досягла крони, поклала дошку на товсту гілляку й почала обережно посувати її в напрямку вікна. Нарешті дошка лягла між деревом і вікном, ніби місток.

Люди внизу зовсім притихли. З напруження вони не могли навіть слова мовити. Тим часом Пеппі стала на дошку, ласкаво всміхнулася до хлопчиків і запитала:

— Чого ви такі сумні?

Вона швидко побігла дошкою і стрибнула у вікно.

— О, тут у вас гаряче! — сказала вона. — Сьогодні більше не треба буде палити, запевняю вас. А завтра досить буде вкинути в грубу четверо полін, щоб було тепло.

Вона взяла хлопчиків під пахви й знов стала на дошку.

— Тепер нарешті можна трохи розважитися, — мовила Пеппі, — бо йти дошкою майже те саме, що линвою в цирку.

І дійшовши до середини, Пеппі задерла ногу, мов балерина. Натопт унизу охнув з переляку, а коли дівчинка ще й упустила один черевик, кілька літніх жінок зомліло. Проте Пеппі щасливо добралася з дітьми до дерева, і люди з радіщів закричали "ура", так гучно, що аж луна пішла в темряві й заглушила тріскотняву пожежі.

На дереві Пеппі прив'язала один кінець мотузки до гілляки, а другим обв'язала одного хлопчика і обережно спустила його вниз на руки матері, що чекала під деревом. Мати, плачучи, вхопила дитину й пригорнула її до грудей. Але Пеппі гукнула:

— Відв'яжіть мотузку! Тут чекає ще один хлопчик, а літати він не вміє!

Людям довелося довго поморочитись, поки вони відв'язали мотузку, бо Пеппі в морі навчилася міцно в'язати вузли. Після цього вона потягла мотузку до себе і так само спустила другу дитину.

Пеппі залишилась на дереві сама. Вона знов вибігла на дошку, і люди внизу притихли, чекаючи, що вона робитиме. Пеппі почала танцювати на вузькій дошці. Вона зграбно зводила й опускала руки й приспівувала собі хрипким голосом:

Вогонь горить, вогонь палає,
вогонь півнеба осяває,
горить для тебе,
горить для мене,
горить для всіх, хто очі має!

Люди на ринку ледь чули її спів, але бачили, що Пеппі танцювала дедалі швидше й швидше, і аж зажмурювалися, так боялись, що вона впаде та розіб'ється. Омахи полум'я вихоплювалися тепер з вікон мансарди, і на їхньому тлі Пеппі добре було видно, її обсіпали снопи іскор, а вона зводила руки в чорне небо її захоплено вигукувала:

— Бачите, який гарний вогняний дощ! Потім підбігла до мотузки, крикнула "Гей!" і блискавично з'їхала вниз.

— Гукнемо чотири рази "ура" на честь Пеппі! — запропонував начальник пожежників. — Хай живе Пеппі!

— Ура! Ура! Ура! Ура! — гукнули всі. І тільки один голос вигукнув "ура" ще п'ятий раз. Це була сама Пеппі.

ПЕППІ СВЯТКУЄ СВІЙ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ

Якось Томмі й Анніка знайшли в поштовій скриньці листа. На конверті було написано:

"ТМІ Й АНІЦІ"

А коли вони розрізали конверта, то побачили в ньому картку з такими словами:

Томмі й Анніка так зраділи, що почали підстрибувати й танцювати. Вони добре зрозуміли, що там написано, хоч запрошення було трохи дивне. Пеппі дуже довго морочилася, поки написала його. Правда, вона того разу в школі не впоралася з літерою "ї", але все ж таки трохи вміла писати. Колись, як вона плавала на кораблі, один матрос часом вечорами сідав з нею на кормі й намагався навчити її письма. На жаль, з Пеппі була не дуже пильна учениця. Їй швидко набридала наука і вона казала:

— Ні, Фрідольфе (так звали того матроса), краще давай гратися з кицькою, або я вилізу на щоглу й гляну, яка буде завтра погода.

Тому й не дивно, що тепер Пеппі цілу ніч писала те запрошення, а на світанку, коли погасли останні зірки, пішла до Томмі й Анніки і вкинула його в скриньку.

Вернувшись зі школи, Томмі й Анніка почали готуватися в гості. Анніка попросила маму, щоб та її гарно розчесала. Мама накрутила Анніці кучері й зав'язала рожевий шовковий бант. Томмі також зачесався і навіть намочив волосся, щоб воно рівно лежало. Він не любив, коли воно в нього крутилося. Анніка хотіла вбратися в найкращу свою сукенку, але мама не дозволила, сказала, що від Пеппі вона завжди повертається не дуже чиста. Тому Анніка вдовольнилася іншою сукенкою, майже найкращою. А Томмі було байдуже, в що одягтися, аби тільки одяг був чистий.

Звичайно, діти купили Пеппі подарунок, витрусивши з своєї скарбнички всі гроші. Дорогою зі школи вони зайшли в крамницю з іграшками і купили чудову... але ні, поки що це таємниця. Поки що подарунок лежав, загорнений у зелений папір і добре зав'язаний шнурочком. Коли діти одяглися, Томмі взяв подарунок, і вони пішли до Пеппі. Мама навздогінці ще гукнула їм, щоб вони не дуже бруднилися. Анніка також хотіла трохи понести подарунок. Вони спершу мінялися, а потім вирішили нести його разом.

Був уже листопад, і надворі смеркало рано. Тому, дійшовши до хвіртки вілли "Хованка", вони взялися за руки, бо в садку Пеппі запала густа темрява, а старі дерева грізно шуміли своїм останнім листям.

— Так страшно буває тільки восени, — зауважив Томмі.

І дітям тим приємніше було бачити яскраво освітлені вікна вілли й знати, що зараз вони святкуватимуть день народження, і там їх чекають смачні ласощі.

У будень вони заходили тими дверима, що вели до кухні, але сьогодні вирішили зайти з парадних дверей. На веранді коня не було.

Томмі чемно постукав, і з сіней почувся глухий голос:

— Хто там стоїть і не дише? Може, то привид чи миша?

— Ні, це ми! — гукнула Анніка. — Мерщій відчиняй!

І Пеппі відчинила двері.

— Ох, Пеппі, навіщо ти згадуєш про привиди, я так злякалася! — дорікнула їй Анніка, що зі страху навіть забула привітати іменинницю.

Пеппі весело зареготала й відчинила навстіж двері до кухні. О, як приємно було опинитися в освітленій і теплій кімнаті! Бенкет мав відбутися в кухні, бо там було найзатишніше. В домі Пеппі було тільки дві кімнати: вітальня, де стояв самий комод, і спальня Пеппі. Зате кухня була велика, і Пеппі її гарно прибрала. Підлогу застелила килимом, а стіл накрила скатеркою, яку сама вишила. Щоправда, квітки в неї вийшли якісь чудернацькі, але Пеппі запевняла, що такі квітки ростуть в Індонезії. Завіси були спущені, а в плиті палали дрова, аж тріщали. На ящику з дровами сидів пан Нільсон і стукав двома накривками з каструль, а в найдальшому кутку стояв кінь. Його, звичайно, також запрошено на бенкет.

Нарешті Томмі й Анніка похопилися, що не привітали Пеппі. Томмі чемно вклонився, Анніка присіла, подала пакунок і сказала:

— Вітаємо тебе з днем народження, Пеппі!

Пеппі подякувала, схопила пакунок, квапливо розгорнула його — і побачила музичну скриньку! Пеппі просто нестямилася з радощів. Вона обняла Томмі, обняла Анніку, обняла подарунок і навіть папір, у який була загорнена скринька. Тоді заходилася крутити ручку. Скринька спершу зарипіла, забряжчала, потім з неї почувся спів:

— О мій любий Августине, Августине...

Пеппі забула про все на світі, так її зачарувала скринька. Та враз вона щось згадала:

— Любі мої, вам же також треба дати іменинні подарунки!

— Як це? В нас не сьогодні день народження, — здивувалися Томмі й Анніка.

Пеппі вражено глянула на них.

— Але ж мій день народження сьогодні! То хіба я не маю права теж давати іменинні подарунки? Чи, може, у ваших підручниках написано, що я не маю такого права, га? Або ваша табличка вноження каже, що цього робити не можна?

— Ні, можна, — сказав Томмі. — Але так не заведено. Хоч я залюбки отримав би подарунок.

— І я! — мовила Анніка.

Пеппі принесла з вітальні два пакуночки, які вона заздалегідь приготувала й поклала на комод. Томмі розгорнув свій пакуночок і побачив дудку з слонової кістки. А в пакуночку Анніки була чудова брошка у формі метелика, крильця якого були викладені червоними, синіми й зеленими камінцями.

Тепер, коли всі отримали подарунки, можна було сідати до столу. Він був увесь заставлений тарілками з булочками й тістечками чудернацької форми. Правда, Пеппі пояснила, що такі тістечка печуть у Китаї. Пеппі принесла шоколад із вершками, і всі вже хотіли сідати, але Томмі сказав:

— Коли в нас буває бенкет, чоловікам завжди дають картки, де написано, котру даму хто має вести до столу. Зробімо й ми такі картки.

— Давай, роби! — сказала Пеппі.

— Хоч нам буде важче, бо я тут єдиний чоловік, — рішуче додав Томмі.

— Що ти верзеш! — мовила Пеппі. — А пан Нільсон хто, дівчина?

— А й справді, я забув про пана Нільсона! — зрадів Томмі й сів на ящик з дровами писати картки.

На одному папірці він написав: "Пан Сетергрєн має честь вести до столу панну Довгапанчоу".

— Пан Сетергрєн — це я, — вдоволено пояснив він, показуючи картку Пеппі.

На другому папірці він написав: "Пан Нільсон має честь вести до столу панну Сетергрєн".

— Тоді коневі також треба дати картку, хоч він не сидітиме за столом, — сказала

Пеппі й продиктувала Томмі, що слід написати:

— Кінь має честь стояти в кутку, де йому дадуть тістечок і цукру.

Пеппі піднесла папірець коневі до морди й мовила:

— На, прочитай і скажи, які в тебе будуть зауваження!

Кінь не мав ніяких зауважень. Томмі подав руку Пеппі й повів її до столу. Пан Нільсон не виявляв ніякого бажання вести Анніку, тому вона розважно взяла його сама й посадила за стіл. Але він не захотів сидіти на стільці, а вмовився просто на столі. Не захотів він і шоколаду з підбитими вершками, та коли Пеппі налила йому в чашку води, він схопив її обома руками й почав пити.

Діти всмак попоїли, Анніка навіть сказала, що коли такі тістечка печуть у Китаї, вона поїде туди, як виросте.

Пан Нільсон допив воду, перевернув чашку й одяг собі на голову. Побачивши це, Пеппі й собі одягла чашку на голову. Але вона не допила шоколаду, й тоненька цівка його потекла в неї по лобі й далі по носі. Проте Пеппі вчасно висунула язика й злизала шоколад із кінчика носа.

— Не пропало ні краплі! — заявила вона. Томмі й Анніка спершу добре повилизували чашки, а тоді вже одягли їх на голову.

Коли гості за столом і кінь досхочу наїлися, Пеппі спритно схопила скатерку за чотири кінці й підняла її. Чашки, кавник і все решта опинилося ніби в мішку. Пеппі взяла той вузол і запхнула в ящик з дровами.

— Я люблю відразу трохи прибрати після того, як попоїм, — сказала вона.

Тепер настав час гратися. Пеппі запропонувала гру, що зветься "Не ставати на підлогу". Це дуже проста гра: треба обійти навколо кухню, жодного разу не ставши на підлогу. Пеппі обійшла її за одну мить. Але й Томмі з Аннікою не осоромилися. Починали вони зі столика, на якому Пеппі мила посуд, з нього, якщо широко ступити, можна було стати на плиту, з плити на ящик з дровами, з якого треба було перелізти на полицку, з полицки на стіл, зі столу, зробивши містки з двох стільців, на буфет у кутку. Між буфетом і столиком була чимала відстань, але, на щастя, там стояв кінь, і якщо з буфету вилізти на нього й посунутись від хвоста до голови, можна було примудрившись стрибнути потім знов на столик.

Так вони гралися, поки сукенка Анніки стала далеко не майже найкращою, а Томмі замастився, мов сажотрус. І діти вирішили знайти якусь іншу розвагу.

— Може, поліземо на горище викликати привидів? — запропонувала Пеппі.

— А... а хіба там є привиди? — злякано спитала Анніка.

— Повнісінько, — сказала Пеппі. — Всіляких, яких тільки хочеш духів і привидів. Там нема де ступити, так їх багато. Ходімо!

— О! — тільки й мовила Анніка й докірливо глянула на Пеппі.

— Мама сказала, що духів і привидів немає, — з удаваною бадьорістю озвався Томмі.

— Я так і думала, — мовила Пеппі. — Бо всі вони зібралися в мене. І я ніяк їх не спекаюсь. Але вони не страшні. Тільки щипають за руки так, що аж синці лишаються. І

ще виють. А то звичайно грають у скраклі своїми головами.

— Як?.. Сво... своїми головами? — пошепки спитала Анніка.

— Ну так, — мовила Пеппі. — Ходімо поговоримо з ними. Та й в скраклі я люблю грати.

Томмі не хотів показувати, що він боїться, але водночас йому дуже кортіло побачити привида. Ото б він мав що розказувати хлопцям у школі! Він сподівався, що в присутності Пеппі привиди нічого йому не зроблять, і вирішив піднятися на горище. Бідолашна Анніка ні за що в світі не хотіла йти з ними, але їй спало на думку, що якийсь маленький привид може прошмигнути повз Пеппі й Томмі, коли ті відчинять горище, і завітати до неї на кухню. А це було б іще гірше. Краще вже йти разом з Пеппі й Томмі між тисячу духів, ніж опинитися наодинці бодай навіть з найменшим із них.

Пеппі пішла перша. Вона відчинила двері на сходи. Там було темно, хоч в око стрель. Томмі міцно тримався за Пеппі, а Анніка ще міцніше за нього. Так вони рушили сходами, що рипіли й полускували від кожного їхнього кроку. Томмі вже почав думати, чи не краще їм вернутися. Анніка нічого не думала, вона твердо знала, що краще.

Сходи скінчилися, й діти опинились на горищі. Там було також темно, тільки маленька цятка місячного світла падала на підлогу. Коли в щілини завівав вітер, у всіх кутках стогнало й свистіло.

— Гей, привиди, де ви? — гукнула Пеппі.

Чи вони там були, невідомо, принаймні жоден не озвався.

— Я так і думала, — сказала Пеппі. — Вони пішли на збори в Товариство духів і привидів.

Анніка полегшено зітхнула й побажала, щоб ті збори тривали якнайдовше. Та раптом щось у кутку страхітливо писнуло:

— Ключіт!

Томмі побачив, що з темряви щось летить на нього. Воно торкнулося його чола й майнуло чорною тінню у відчиненому віконечку. Він заверещав не своїм голосом:

— Привид!

Анніка й собі закричала.

— Бідний, він спізнився на збори, — мовила Пеппі. — Якщо це привид, а не сова, — додала вона, помовчавши. — Бо мені здається, що це таки сова. А всім, хто каже, ніби існують якісь духи, я накручу вуха.

— Ти ж сама так казала! — мовила Анніка.

— Казала, — погодилась Пеппі. — Доведеться накрутити собі вуха.

І Пеппі схопила себе за вухо.

Після цього Томмі й Анніка трохи заспокоїлися. Вони навіть зважились підійти до віконечка й визирнути в садок. По небу пливли темні хмари, й кожна квапилася затулити місяць. У садку шуміли дерева.

Томмі й Анніка обернулися. Та лишенько! На свій переляк, вони побачили, що до них підступає якась біла постать.

— Привид! — нестямно закричав Томмі. Анніка з ляку навіть не могла крикнути.

Постать була вже близько. Діти притислися одне до одного й заплющили очі. Тієї миті привид озвався:

— Гляньте, що я знайшла в старій матроській скриньці! Татову нічну сорочку. Якщо її трохи звузити, то вона прийдеться й на мене.

Пеппі підійшла до них у сорочці, що хляпала навколо її ніг.

— О, Пеппі, я могла вмерти зі страху! — сказала Анніка.

— Чого? Нічні сорочки не страшні, вони кусають тільки тоді, як на них нападеш.

Пеппі вирішила докладніше оглянути скриньку. Вона підсунула її ближче до віконечка й відчинила віко. Бліде місячне світло впало просто на скриньку. В ній лежав якийсь старий одяг, і Пеппі виклала його на підлогу. Під одягом виявився бінокль, кілька старих книжок, три пістолі, шпага й торбина з золотими монетами.

— Гу-бура-бом! — задоволено вигукнула Пеппі.

— Як цікаво! — сказав Томмі.

Пеппі забрала все зі скриньки в нічну сорочку, і діти вернулися до кухні. З горища Анніка вже злазила куди прудкіше.

— Ніколи не дозволяйте дітям гратися вогнепальною зброєю, — сказала Пеппі і взяла їй обидві руки по пістолеві. — Бо може статися лихо, — додала вона і натиснула на обидва гачки. — Гарно б'ють, — мовила вона, дивлячись на стелю, де видніли дві дірки від куль. — Хтозна, може кулі влучили якомусь духові в п'яти. Але так йому й треба, нехай не лякає бідолашних дітей. Навіть якщо духів нема, все одно, я думаю, вони не повинні наганяти на людей страху. Хочете, я вам подарую по пістолеві?

Томмі дуже зрадів, та й Анніка захотіла пістоля, тільки щоб він не був заряджений.

— Тепер ми можемо утворити ватагу розбійників, — сказала Пеппі й приклала до очей бінокль. — Ого, здається, я бачу блоху в Південній Америці! — додала вона. — Бінокль нам також знадобиться, якщо ми будемо розбійниками.

Тієї миті почувся стук у двері. Це прийшов тато Томмі й Анніки, бо їм давно вже пора було спати. Вони швиденько попрощалися з Пеппі, подякували за пригощення й забрали свої подарунки — дудку, брошку й пістолі.

Пеппі провела своїх гостей до веранди й дивилася їм услід, аж поки вони розтанули в темряві садка. Вони все оберталися й махали їй руками. Світло з кімнати осявало її ззаду — невеличку дівчинку з рудими тугими кісками, в татовій нічній сорочці, що спадала їй до ніг.

В одній руці вона тримала пістоля, а в другій шпагу.

Коли Томмі, Анніка і їхній тато були вже біля хвіртки, вони почули, що Пеппі їм щось гукає. Вони спинилися, прислухаючись. Вітер шумів у гіллі дерев, і вони насилу розчули слова:

— Коли я виросту, то стану морською розбійницею! А ви ким станете?

Примітки:

[1] Чарівно (франц.)